

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ANUL I Nr. 11

VINERI 6 AUGUST 1971

16 PAGINI — 1 LEU

PROFESORUL, EDUCATOR COMUNIST

Programul amplu stabilit de partid privind făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră conferă un rol important școlii și slujitorilor ei, ca factor de ridicare a nivelului de instruire al tuturor cetățenilor. Dimensiunile sistemului nostru școlar, în care se asigură, în această perioadă, instruirea generală și obligatorie pe o durată de zece ani, și în perspectiva următoarelor două decenii, în învățământul liceal, reprezintă o confirmare concretă a funcțiilor școlii în ansamblul societății noastre socialiste.

Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate presupune, printre altele, o intensă activitate pentru transformarea conștiinței oamenilor. Referindu-se la rolul conștiinței oamenilor în realizarea programului partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative că „poporul trebuie să acționeze conștient pentru rezolvarea tuturor problemelor ce se ridică în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, să-și făurească în mod conștient viitorul”. În formarea acestei conștiințe un rol imens revine școlii, prin care, conform politicii școlare a partidului nostru, trec de fapt toți cetățenii patriei.

Intemeiat pe unitatea procesului didactic, pe caracterul inseparabil al predării cunoștințelor de întregul proces educativ, secretarul general al partidului nostru subliniază necesitatea ca întregul personal didactic să se considere angajat, prin însăși funcția ce o îndeplinește, în opera socială de formare a cetățeanului societății noastre socialiste. „Toți profesorii, toți învățătorii trebuie să fie și specialiști și educatori”.

Într-adevăr, profesorul este chemat să transmită elevilor, pe de o parte, un cuantum de cunoștințe, sau ceea ce se numește „cultură instrumentală”, iar, pe de altă parte, anumite principii și norme etice, să formeze conștiința și conduita moral-cetățenească a elevilor potrivit cerințelor societății noastre. El nu este numai un simplu mediator, călăuzind activitatea elevilor în însușirea științei, ci un modelator de oameni, făuritor al generațiilor noi. Dar nu un modelator de orice fel, ci unul care servește țelurile comuniste ale partidului, care formează constructorii devotați ai societății spre care țintește acesta.

Profesorul este, așadar, un educator comunist.

Adeseori ascultăm aprecieri elogioase la adresa unor cadre didactice care, prin activitatea lor, au obținut rezultate bune în pregătirea elevilor. Dar, de multe ori, astfel de judecăți de valoare sint raportate numai la bagajul de cunoștințe însușite de elevi sau chiar la faptul că aceștia au devenit buni specialiști într-un domeniu sau altul; nu se are în vedere însă ce fel de specialiști au format aceste cadre, ce concepție îi călăuzește în viață și în activitate, ce atitudine au față de realitățile sociale din țara noastră, ce trăsături moral-politice îi caracterizează, ce și cit consacră din capacitatea și energia lor pentru propășirea patriei și bunăstarea poporului. Fără să minimalizăm însemnătatea unor realizări ale unor profesori și fără să facem ierarhizări între acestea, considerăm totuși că munca de formare și cultivare a trăsăturilor morale cerute de societatea noastră tinerelor generații constituie o activitate mai complexă și mai plină de răspundere decât aceea de simplă transmitere a unor informații. Natura rezultatelor activității didactice este în funcție, nu numai de gradul de pregătire în specialitate, de măiestria pedagogică, dar și de modul în care dascălul înțelege să slujească țelurile educației tinerei generații din țara noastră, de pasiunea și devotamentul cu care el se dăruie acestei munci. Nici un fel de programe și manuale nu pot avea o forță

ION T. RADU
director general în Ministerul
Învățământului

(Continuare în pag. a 13-a)

În paginile 8-9

**O dezbateră la masa rotundă din care
s-a desprins ideea că
EXISTĂ LARGI POSIBILITĂȚI DE
PARTICIPARE ACTIVĂ A ELEVILOR
LA MUNCA PRODUCTIVĂ**

*Toată energia tineretului
în slujba propășirii patriei socialiste*

O amplă și generoasă acțiune a angrenat în lunile fierbinți ale acestei vacanțe de vară elevii de pe întreg cuprinsul patriei. Ea poartă nobilul nume de MUNCĂ PATRIOTICĂ. La chemarea și sub stindardul ei sute de mii de tineri au răspuns „prezent”! 66.569 de elevi lucrează în această vară pe șantierele naționale și locale ale tineretului; alți 90.751 participă la înălțarea diferitelor construcții școlare, la repararea și întreținerea școlilor; 32.920 muncesc în întreprinderile industriale, 7.795 pe șantierele de irigații, 251.878 în cooperativele agricole de producție și 60.915 în întreprinderile agricole de stat. Dincolo de cifre, citim dovada concretă a dragostei și atașamentului față de patrie, a muncii pline de acea energie și însuflețire romantică specifică tinereții cu care elevii vor să contribuie la edificarea României socialiste.

La Ministerul Învățămîntului ȘEDINȚA DE LUCRU CU INSPECTORII GENERALI

În zilele de 26 și 27 iulie a.c. la Ministerul Învățămîntului a avut loc o ședință de lucru cu inspectorii generali ai inspectoratelor școlare județene. La deschiderea lucrărilor au participat tovarășii Mircea Malița, ministrul învățămîntului, Maria Stănescu, președinta Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, directorii generali și directorii din minister.

În cuvîntul introductiv rostit, ministrul Mircea Malița s-a referit la sarcinile de mare însemnătate care revin învățămîntului românesc în lumina măsurilor preconizate în propunerile secretarului general al partidului și adoptate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., precum și în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și activității politice și cultural-educative și în fața Consiliului Învățămîntului superior. Cu precădere, vorbitorul s-a oprit asupra a celor probleme care vizează mai

buna organizare a învățămîntului de cultură generală.

În continuare, timp de două zile, lucrările au fost conduse de conf. univ. dr. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului.

Ședința cu inspectorii generali a avut un pronunțat caracter de lucru și s-a caracterizat prin discuții vii și fructuoase. Participanților le-a fost supus spre studiu și dezbateră un anteproiect de plan de măsuri care se află în curs de elaborare la Ministerul Învățămîntului. Vorbitorii au făcut un mare număr de propuneri privind îmbunătățirea predării științelor sociale, întărirea muncii educative în rîndul tineretului școlar, dezvoltarea instruirii tehnico-productive a elevilor etc. Temele abordate și concluziile desprinse vor face obiectul unei ample dezbateri în cadrul apropriei ședințe a Consiliului învățămîntului de cultură generală.

În a doua parte a ședinței s-a analizat stadiul pregătirii pentru deschiderea noului an școlar.

În încheierea lucrărilor au luat cuvîntul adjunctii ministrului învățămîntului, Conf. univ. dr. Traian Pop

a înfățișat pe larg sarcinile imediate care stau în fața învățămîntului de cultură generală și măsurile care trebuie luate de organele de învățămînt în vederea deschiderii cu succes a noului an școlar. Ing. Vasile Alexandrescu a vorbit despre problemele actuale ale învățămîntului profesional, tehnic și liceal de specialitate, iar conf. univ. dr. Virgiliu Radulian președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor s-a referit în cuvîntul său la acțiunile cu pregnant caracter educativ care se vor întreprinde în viitor în activitatea pionierescă și despre necesitatea largirii colaborării școlii cu organizația de pionieri în scopul educării tinerei generații.

(Numeroase din temele și ideile desprinse din ședința de lucru cu inspectorii generali, ca și o serie de informații și date culese cu acest prilej formează obiectul unei bune părți a numărului de față).

Pionierii urmează exemplul colegilor mai mari, uteciștii

Cei 80.000 de pionieri ai Capitalei au luat de curînd o inițiativă demnă de toată lauda.

Înainte de a-și relua locul în bănci și de a păși în noul an școlar, ei s-au hotărît să dedice o săptămînă din vacanța lor muncii, să participe, alături de colegii mai mari, uteciștii, alături de întregul tineret, la entuziasta activitate patriotică pe care aceștia o desfășoară pe șantier, pe ogoare, peste tot acolo unde este nevoie de forță și tinerețe lor. În câteva cuvinte, această frumoasă inițiativă, pe care pionierii Capitalei o adresează tuturor pionierilor patriei, întvede un larg program de activități educativ-patriotice între care, pe primul loc, stau cele dedicate școlii. Alături de profesorii pionierii vor împodobi sălile de clasă, vor sorta manualele, vor pregăti și repara materialul didactic, laboratoarele, camera pionierilor, muzeul școlii, vor ajuta la efectuarea controlului medical.

Tot ei vor fi aceia care vor pregăti o cît mai frumoasă primire bobocilor din clasa I. Într-un cuvînt, vor munci cu dragoste și rivnă pentru ca la 15 septembrie școlile să-și poată deschide porțile curate, luminoase, împodobite, așa cum se cuvine unui astfel de eveniment.

„Tetraționul athletic internațional al prieteniei”

Stadionul Tinerețului din Capitală a cunoscut zilele trecute o animație prilejuită de ediția 1971 a „Tetraționului internațional al prieteniei”. Desfășurată între 31 iulie și 1 august această frumoasă manifestare sportivă a cuprins mii și mii de școlari iubitori ai sportului.

De menționat este faptul că în fazele naționale au participat peste 750.000 de copii în țara noastră, 1,5 milioane în Polonia, peste 500.000 în Ungaria, 1 milion în Bulgaria, 1,5 milioane în Uniunea Sovietică.

Între probele cele mai viu disputate pe Stadionul Tinerețului au fost cursa de 80 metri plat, saltul în lungime, săritura în înălțime, aruncarea mingii. În afara numeroaselor premii atribuite câștigătorilor, echipele participante vor petrece 12 zile în Tabăra Internațională de la Năvodari și vor face o excursie în Delta Dunării. M.V.

La Cizer-Sălaj — 4 noi săli de clasă

După cum ne informează corespondentul nostru Ioan Sonia, în satul Cizer din județul Sălaj au fost construite, prin muncă voluntar-patriotică, încă patru săli de clasă. Ele se adaugă celor șase săli de care dispunea pînă nu de mult școala, astfel că, o dată cu începerea noului an școlar, copiii și cadrele didactice din Cizer vor avea un spațiu optim de desfășurare a lecțiilor. O contribuție importantă la mo-

bilizarea sătenilor și în special a elevilor, care s-au dovedit cu acest prilej buni cunoscători ai meseriei de zidar, a avut-o tînărul învățător Petru Galiș reîntors recent din armată, unde și-a satisfăcut stagiul militar. Valoarea economiilor rezultate,

atci, din construirea noilor săli de clasă prin muncă voluntar-patriotică, se ridică la suma de 25.000 lei.

O expoziție de sculptură

De curînd, în cadrul spațiilor al noului local al bibliotecii din orașul Buftea — oraș foarte tînăr — s-a deschis o expoziție de sculptură. Autorul este profesorul Gheorghe Ștefan. Cele 35 de lucrări în lemn, piatră, ceramică și metal do-

vedese un accentuat simț artistic și posibilități evidente ale autorului de a se exprima într-un limbaj propriu. De la lemnul aproape brut (Familia, Roadele pămîntului, Facerea lumii) la lucrări de rafinament (Păsările, Liniște, Moartea săprioarei, Mama), exponatele satisfac exigențele estetice ale căutărilor de frumos. Lucrări interesante, cum sînt cele din grupul intitulat Geometrie în spațiu, ne trimit cu gîndul la Brâncuși, dar nu în sensul pastizei, ci al întuirii unor noi modalități de exprimare.

DUMITRU DRAGAN

Întîlnire după primul an de muncă la catedră

La începutul anului școlar încheiat, veneau să lucreze în județul Brașov 140 de educatoare, învățători și profesori, proaspăt absolvenți ai facultăților. Inspectoratul școlar județean a avut buna inspirație de a le prilejui o întîlnire, după acest prim an de muncă la catedră, pentru a le trece în revistă rezultatele și a le asculta părerile și impresiile despre întiul lor contact statornic cu școala. Forurile locale de învățămînt au avut cu acest prilej multe cuvînte de laudă pentru strădaniile tinerelor cadre didactice, evidențiind în mod deosebit pe educatoarele: Maria S. Munteanu, Maria N. Munteanu, Maria Piroșca, Maria Pop, Rodica Mușeșan; pe învățătorii: Ioan Dudu, Floarea Boier, Mari-lena Andrei, Aurora Bădoiu, Iosif Buchfellner, Agneș Melchior, Helmut Haupt, Barta Gyongyner; pe profesorii: Silvia Andrei, R. Cărpinișan, A. Scheiman, Ursache Elisabeta Tănase, Angela Comșa.

Tinerele cadre didactice au fost felițate pentru efortul lor de a fi la înălțimea sarcinilor și au primit asigurarea că vor fi și în continuare sprijinite să desfășoare o activitate profesională rodnică.

S.P.

Semicentenarul unei promoții de învățători

Cu o jumătate de veac în urmă, în anul 1921, Școala normală de învățători din Ploiești dădea prima promoție de învățători. Ei s-au răspîndit atunci prin satele patriei, desfășurînd, zeci de ani în șir, cu entuziasm și chemare, nobila lor misiune de luminători ai poporului. Colegii de odinioară, as-

tăzi cu toți pensionarii, s-au reîntîlnit de curînd, după 50 de ani, într-o adunare sărbătorească care a avut loc la Ploiești. Au fost evocate începuturile școlii, importante evenimente din viața țării împlinite cu destinele absolvenților de acum o jumătate de veac, puternicul ecou trezit în conștiința lor de chemările partidului și lupta clasei muncitoare, munca plină de devotament pusă în slujba luminării oamenilor muncii.

Cu multă emoție, tinerii care urmează astăzi cursurile Liceului pedagogic din Ploiești au ascultat bilanțul rodnic al înaintașilor lor — promoția de învățători care au absolvit școala în același an cu crearea partidului cla-

sei muncitoare. Activitatea acestora le va fi, fără îndoială, o înaltă pildă și un puternic imbold în nobila activitate pe care sînt chemați să o desfășoare.

L. GR. STAN-CÎMPEANU și ȘTEFAN IONESCU

Turismul... disciplină de studiu

Nu, titlul nu este un artificiu gazetăresc. În anul școlar viitor, la Liceul „Dr. Petru Groza” elevii pasionați pentru frumusețile patriei, pentru cunoașterea istoriei sale, a monumentelor sale naturale și de artă, pentru turism în general, se vor întîlni cu o surpriză deosebit de plăcută: pe lângă clasa specială de matematică, va lua ființă și o clasă specială de turism. Între condițiile cerute celor ce vor intra în această clasă este și aceea de a avea aplicații pentru limbile străine — calitate indispensabilă unor viitori ghizi, așa cum vor putea deveni elevii clasei de turism.

Un cald și tovarășesc salut ziarului SCÎNTEIA

Cu patruzeci de ani în urmă, la 18 august 1931 apărea cel dintîi număr al ziarului „Scînteia”, organ al Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Infruntînd condițiile grele ale ilegalității, crunta teroare dezlănțuită de clasele exploatoare împotriva comunistilor, „Scînteia” a dus cu neînfricare cuvîntul partidului în popor, a contribuit din plin la mobilitizarea maselor în lupta împotriva exploatații și asupririi, a reacțiunii și fascismului, pentru eliberarea națională și socială, pentru independență, democrație, pace și socialism.

Ducînd mai departe tradițiile glorioase din anii ilegalității, după 23 August 1944, „Scînteia” s-a afirmat ca o puternică armă de luptă a partidului și a clasei muncitoare în marile bătălii desfășurate pentru cucerirea puterii, pentru reconstrucția țării, pentru edificarea cu succes a societății socialiste, dînd dovadă permanent de o înaltă combativitate revoluționară, situîndu-se ferm pe o poziție profund partinică. Prin întrecerea sa activitate, ziarul a militat și militează neobosit pentru înfăptuirea politicii marxist-leniniste a partidului.

În ultimul an, în atmosfera de puternică însuflețire și de muncă creatoare generată de Congresele al IX-lea și al X-lea ale Partidului Comunist Român, „Scînteia” a devenit o tribună de largi dezbateri de o înaltă principialitate și exigență, afirmîndu-se ca un instrument activ și eficace în lupta pentru transformarea revoluționară a societății. Paginile ziarului oferă imaginea fidelă a uriașului tablou al vieții economice și sociale a țării, imaginea activității laborioase a întregului nostru popor, a tuturor celor ce muncesc și trăiesc pe aceste meleaguri — români, maghiari, germani și de alte naționalități — pentru edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate. În coloanele sale „Scînteia” reflectă cu fidelitate politica profund internaționalistă a partidului și statului nostru pusă în slujba cauzei socialismului, a unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, împotriva imperialismului, pentru pace și progres social.

În aceste zile „Scînteia” contribuie activ la înfăptuirea programului înfiștat de tovarășul Nicolae Ceaușescu de îmbunătățire a activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii.

Prin cuvîntul său clar, prin înaltul său spirit partinic și principialitate, care slujește interesele vitale ale poporului, „Scînteia”, care se situează în fruntea presei românești, a dobîndit un binemeritat prestigiu în rîndul maseselor, și a cucerit dragostea și prețuirea întregului nostru popor.

Cu prilejul acestei aniversări, colectivul redacțional al revistei „Tribuna școlii” adresează „Scînteii”, colaboratorilor săi un cald și tovarășesc salut, urarea de a obține noi izbînzii pe drumul înfăptuirii politicii Partidului Comunist Român.

Tribuna școlii

EDITATĂ DE
MINISTERUL
ÎNVĂȚĂMÎNTULUI
ȘI
UNIUNEA SINDICATELOR
DIN ÎNVĂȚĂMÎNT,
ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

Redacția și Administrația
Piața Școlii nr. 1
București
Tel: 17 60 20

LOCURI CE EVOCĂ ZILELE GLORIOASE ALE LUI AUGUST DE FOC

Moisei — Maramureș.

PREGĂTIREA POLITICĂ ȘI MILITARĂ, DE CĂTRE P. C. R., A INSURECȚIEI NAȚIONALE ANTIFASCISTE

O peră a maselor largi populare din țara noastră, a tuturor forțelor revoluționare, patriotice și democratice naționale, unite pe platforma comună a eliberării țării de dictatura militară fascistă și de dominația Germaniei hitleriste, insurecția din August 1944 a deschis poporului român calea spre realizarea năzuințelor sale seculare de libertate națională, independență, progres economic și social.

Partidul Comunist Român, organizația și conducătorul mișcării de rezistență antifascistă, a militat din primele zile pentru unirea tuturor forțelor naționale din România în vederea eliberării țării de fascism. După dezlănțuirea războiului antisovietic de către Germania hitleristă, în care a fost împins și poporul român împotriva voinei sale, partidul comunist, apărătorul intereselor superioare ale țării, interpret al sentimentelor antifasciste ale maselor largi populare, a adresat tuturor forțelor patriotice apeluri vibrante în care se arăta că libertatea și independența țării vor putea fi cucerite numai prin zdrobirea fascismului german și a regimului antonescian.

În circulara Comitetului Central al P.C.R. din 8 iulie 1941, în Platforma-program din 6 septembrie 1941 și în alte documente elaborate ulterior, partidul comunist arăta că era gata „să colaboreze cu toate partidele, grupările, personalitățile politice, cu toți patrioții români... punând ca singur criteriu al colaborării: atitudinea față de ocupanții hitleristi, de dictatura militară-fascistă și de războiul criminal contra Uniunii Sovietice”.

Comuniștii au mobilizat la luptă mii de patrioți, indiferent de naționalitate și de apartenență socială, animăți de sentimente patriotice, antihitleriste. În fabrici și uzine au fost organizate greve, conflicte de muncă, sabotaje împotriva mașinii de război hitleriste. La sate, țărănimii, greu lovită și ea de război, ascundea cerealele și vitele,

sabotând astfel frontul antisovietic. Consecințele războiului s-au răsfrânt și asupra funcționarilor, pensionarilor, micilor meseriași și comercianți, a unor grupuri de industriași.

În condițiile creșterii nemulțumirii maselor, a rezistenței antifasciste în țară și ale înfringerilor suferite pe fronturi de armatele Axei, a luat naștere și s-a dezvoltat în România criza regimului de dictatură militară fascistă.

Loviturile puternice date mașinii de război hitleriste, pierderile însemnate suferite de unitățile române pe front au semănat îngrijorare în rândurile maselor, derută și teamă în cercurile conducătoare guvernamentale de consecințele la care se așteptau.

Hotărârea poporului român de a-și lua soarta în propriile mâini constituia caracteristica principală a crizei în care intrase regimul dictatorial militar-fascist încă din vara anului 1943. Întreaga evoluție a situației interne și externe pe plan politic și militar demonstrează că în primăvara anului 1944 lupta de eliberare a poporului român a intrat într-o etapă decisivă. Organele represive semnalau că în rândurile muncitorilor din București și din țară exista „o permanentă atmosferă de dușmănie împotriva actualului regim”. Atitudini similare manifesta țărănimii greu lovită de ororile războiului antisovietic. În aprilie 1944, un număr de 66 oameni de știință, membri ai Academiei Române, profesori universitari și alți intelectuali din București, Iași și Cluj, au adresat lui Ion Antonescu un memoriu comun, cerind ieșirea României din războiul hitlerist.

Hotărâtoare pentru accelerarea luptei de eliberare de sub dominația hitlerismului a fost acțiunea de la 4 aprilie 1944, de îmbunătățire a conducerii Partidului Comunist Român, prin înălțurarea lui Șt. Foriș, care promovase în munca de partid procedee și practici dăunătoare. Măsurile adoptate de noua conducere au întărit unitatea de voință și de luptă a par-

tidului. S-a luat curs hotărât spre pregătirea eliberării țării pe calea unei insurecții înfăptuite de clasa muncitoare, țărănimii, armată. O mare însemnătate au avut în acest sens măsurile luate de noua conducere a partidului comunist pentru crearea unor echipe de șoc muncitorești înarmate, în jurul cărora s-au dezvoltat formațiunile de luptă patriotice, ca instrument militar al clasei muncitoare.

Încheierea, la mijlocul lunii aprilie 1944, a unui acord între Partidul Comunist Român și Partidul Social-Democrat, de acțiune comună în cadrul Frontului Unic Muncitoresc, a fost un eveniment de mare însemnătate pentru realizarea unei largi coaliții de forțe politice. În mai 1944, comuniștii au încheiat o înțelegere cu gruparea liberală condusă de Gh. Tătărașcu, care era dispus să acționeze imediat.

Adâncirea crizei regimului fascist, creșterea stării de spirit antifasciste a maselor, loviturile puternice date mașinii de război naziste pe front și în spatele frontului, perspectiva sumbră a ocupării militare totale a țării și transformării țării în teatru de război nimicitor au impus sfetnicilor regelui Mihai I concluzia că singura cale de salvare a monarhiei de răspunderea de a fi admis tacit activitatea guvernului antonescian și dezastrul țării, era participarea regelui la o acțiune de ieșire din războiul hitlerist. În consecință, regele Mihai și apropiații săi au aderat, la mijlocul lunii iunie 1944, la planul propus de comuniștii pentru înălțurarea, pe calea armelor, a dictaturii antonesciene, eliberarea țării de sub jugul fascist și alăturarea ei la coaliția antihitleristă. În luna iunie 1944, Partidul național-țărănesc și Partidul național-liberal-Brătianu aderă, în sfârșit, la platforma-program propusă de partidul comunist și partidul social-democrat, de constituire a Blocului Național-Democrat.

Realizarea politicii de alianțe largi inițiată și urmărită cu tenacitate de partidul comunist, angajase la o luptă hotărâtoare pentru

interesele naționale fundamentale toate părțile populației, deși relațiile dintre elementele politice reprezentate în această coaliție n-au fost lipsite de complexități, de divergențe și asperități. Realizarea B.N.D. a grăbit izolarea dictaturii militar-fasciste, a atras la acțiunea antihitleristă acele categorii ale populației și ale armatei române care se aflau sub influența partidelor național-țărănesc și național-liberal.

Consecvent orientării și poziției sale, între 20 iunie și 23 august 1944, P.C.R. a continuat pregătirea forțelor proprii, a dezvoltat legăturile cu organizațiile Frontului patriotic antihitlerist, creat în 1943, cu gruparea tătărașciană, cu cercurile palatului și a depus eforturi pentru dinamizarea partenerilor din Blocul Național-Democrat.

În sensul celor de mai sus, reprezentanții P.C.R., Lucrețiu Pătrășcanu și Emil Bodnaraș, purtaseră numeroase discuții cu reprezentanții palatului și cu un grup de generali și ofițeri superiori. Hotărâtoare în această privință fusese întâlnirea conspirativă din noaptea de 13—14 iunie 1944, când participanții au fost de acord să constituie un comitet militar, format din generalii Gh. Mihail, fost șef al Marelui Stat Major la Armatei, C. Vasiliu Rășcanu, comandantul Corpului teritorial din Valea Prahovei, și colonelul Dumitru Dămăceanu, șeful de stat major al Comandamentului militar al Capitalei.

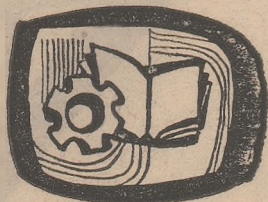
Între 20 iunie și 23 august 1944 au avut loc numeroase ședințe în cadrul larg al reprezentanților partidelor din B.N.D. și ai cercurilor palatului, în care au fost dezbătute indeosebi problemele de ordin politic referitoare la structura noului guvern, întocmirea proclamației regale etc. Concomitent, un grup restrâns a elaborat planul acțiunilor armate, precum și modul de aplicare în viață. La 23 august 1944 a început ofensiva sovietică la Iași-Chișinău, care s-a dezvoltat rapid și cu mult succes.

În interiorul României, efervescența maselor atinsese punctul culminant. Guvernul antonescian era izolat, aparatul de stat cuprins de derută; măsurile politice și militare stabilite de partidul comunist în colaborare cu celelalte forțe antihitleriste fuseseră în ansamblu înfăptuite. Erau coapte toate condițiile necesare trecerii la acțiuni hotărâtoare.

Colonel D. TUȚU
doctor de istorie

Scoala fără ziduri

Cu inimi
nemăsurate...

În curtea școlii bătrâne stă un obelisc de marmoră ruginită, înalt cât cel mai voinic dintre oameni și pe fețele lui sînt scrise nume. De la acest stîlp — iar coloanele și, în absolut, cea brîncușiană — susțin în slavă neîncetată sufletele exemplare ale poporului nostru, din vechime pînă la libertatea lui august nemuritoare.

De aici, jur-împrejur, se călătorește cu viața în direcția orizontului și fiecare are a se dăruia măreției unui destin unic. De aici, de la piatra de hotar a iubirii de țară.

O pasiune a patriei.

Mai aproape și mai aproape, iată clădirea, de obicei împunătoare, a școlii. Priviți-o acum, în vara contopirii copiilor cu holda, în vara ahtiată după florile încremenite ale peisajului depărtat și fără seamăn. Fotografiați-o. Eventualul retuș se va aplica imaginii din realitate. Și chiar de către școlari.

Din toamnă, edificiul din fotografie — cîndva el va fi reproduc și-n manuale — probabil se va transforma în amintire. Amintirea, aceea operativă favorită a vacanței, o să instruiască și ea pe școlarii constructori.

Urmează, în drumul spre zările familiare, casa. Casa e a doua școală, și nu școala a doua casă.

Între ele — un univers infinit, pe treptele virstei și învățării, pe măsură ce societatea își infiltrează subteran apelurile fundamentale. Un univers infinit imposibil de fotografiat. Dar : pasiune. Într-atît încît ceea ce se cheamă cu autoritate „condiție” umană să se poată chema, la fel de bine, cu o nouă îndreptățire — dată de școală — „pasiune” umană.

Dacă prietenii copilăriei noastre ar rămînea mereu copii, încă ne-ar înriuri și i-am asculta cu aceeași seriozitate și azi și mine. Ca atunci cînd ne-au revelat un adevăr știut de toată lumea, apoi uitat — în cel mai bun caz pentru alte adevăruri.

O pasiune a pluralului.

Sublimi sînt cei ce, pasionîndu-se de fapta lor plurală pînă la jertfă, înaintea sau după ani, sub chip de învățători, uită doar să-și decline calitatea de dascăl sau de discipol.

GH. ANCA

IDEI DEZBATERI ORIENTĂRI

Continuăm în acest număr publicarea unor opinii privind rolul și locul științelor sociale în școală, pregătirea și perfecționarea ideologică și politică a educatorilor în general și a profesorilor de științe sociale în special.

Pregătirea politico-ideologică a cadrelor didactice pe o treaptă superioară

Ridicarea nivelului politico-ideologic constituie una din obligațiile permanente ale cadrelor didactice, pentru că numai așa pot fi adevărați educatori comuniști, propagatori activi și competenți ai ideologiei marxist-leniniste în școală. Considerăm deosebit de utilă, în acest sens, instituirea unui sistem unitar de pregătire politico-ideologică a cadrelor didactice de toate categoriile, pe toate treptele de învățământ. Acest sistem, care va trebui să fie suplu și eficient, ar putea fi organizat pe o durată mai mare de timp (eventual 5 ani), în diferite verigi strins legate între ele din punct de vedere al conținutului și tematicii, în sensul unei continuități și al asigurării unei ponderi juste între problemele de studiu.

Indicația deosebit de prețioasă cu privire la mărirea până la 1/3 a numărului de ore privind predarea cunoștințelor de marxism-leninism la cursurile de pregătire și perfecționare a cadrelor didactice, indicație ce a prins viață încă din vara aceasta, considerăm că trebuie înțeleasă și aplicată atât prin introducerea în planul de învățământ al acestor cursuri a unor teme generale de marxism-leninism, prin care să fie înfățișată politica științifică a P.C.R., caracterul ei creator, cât și prin introducerea, la specialitate, a unor teme care să abordeze problemele filozofice ale specialității respective, să sublinieze aportul ei la educarea elevilor în spiritul concepției științifice, materialist-dialectice despre lume și viață. Pe această linie se impune, cred eu, cu o deosebită stringență, cuprinderea în cursurile post-universitare de perfecționare a profesorilor care predau științele sociale, perfecționare care trebuie să fie făcută de Academia de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu” și de I.C.P.P.D., date fiind necesitatea informării competente de specialitate, cât și cea metodologică și pedagogică generală.

O asistență de specialitate, prețioasă și eficientă, ar putea să primească profesorii de științe sociale pe plan local. Mă gândesc, bunăoară, la consultațiile individuale și colective pe care le pot asigura, prin specialiștii lor, cabinetele de partid sau inspectoratele școlare, la dezbaterile tematice care pot fi inserate în programele de lucru ale caselor corpului didactic.

În același timp, s-ar impune — după mine — introducerea în cadrul colocviului pentru obținerea gradului II în învățământ, la toate specialitățile, a unei probe de marxism-leninism. Aceasta ar spori preocuparea cadrelor didactice pentru nivelul lor ideologic și politic.

Cultivarea conștiinței socialiste a tineretului este în funcție de valoarea educativă a fiecărei lecții, a fiecărei activități didactice. De aici rezultă necesitatea dezbaterii, la cursurile de perfecționare și de pregătire, a problemelor legate de metodologia

educării comuniste a elevilor în procesul de instruire prin diferitele discipline școlare, se impune adâncirea temelor din programele cursurilor de perfecționare, precum și studierea aprofundată a bibliografiei recomandate și în special a documentelor de partid și de stat care indică direcțiile educării elevilor în spiritul conștiinței socialiste. Apoi, bineînțeles, obișnuința de a citi literatură politică și ideologică, de a urmări ziarul, revistele cu acest profil, într-un cuvânt, de a avea mereu ațintită atenția spre problemele social-politice care preocupă poporul nostru în fiecare etapă. De altfel, sunt convins că nimic nu va putea suplini efortul personal al fiecărui cadru didactic, declanșat de interesul pentru asemenea probleme și de convingerea că profesorul trebuie să fie un neobosit propagandist în școală.

Această preocupare trebuie cultivată și la elevi care, încă de mici, este firesc să cunoască și să-i intereseze problemele vieții social-politice. Aici, ne gândim nu atât la sfaturile și indemnurile pe care le-ar putea da profesorii, de a aprofunda literatura politică și ideologică — importante firește și acestea — cât mai ales la ceea ce se degajă — influențându-l hotărâtor pe elev — din munca la catedră, din atitudinea și preocupările corpului didactic, din grija acestuia de a forma convingeri, de a cultiva interesul pentru ceea ce se petrece în jur și dorința de a participa activ la frământările vieții social-politice, încrederea în societatea socialistă.

Conf. univ. V. I. ȘTEFANOIU
I.C.P.P.D.

Materialul bibliografic să nu fie folosit artificial

În transmiterea cunoștințelor, unui profesor, din comoditate, se limitează la ceea ce e scris în manual pe care, de asemenea, îl epuizează fără o prelucrare științifică, fără o argumentare și o demonstrație în vederea însușirii conștiente și active a cunoștințelor și formării personalității intelectuale și morale a elevilor.

De altfel, programa din ultimii ani la disciplinele social-politice, pe lângă faptul că a apărut cu întârziere, după ce fusese parcursă o parte din material, a fost lipsită de indicații bibliografice, ca și de nota explicativă, care însoțește programele de la celelalte obiecte de învățământ, și care dă o anumită orientare procesului predării cunoștințelor.

Situația este și mai dificilă la școlile profesionale unde se predau cunoștințele social-politice. Aceste școli au, toate, aceeași programă, deși profilul lor este diferit. În unele situații programa nici nu apare, lăsându-se la latitudinea profesorului stabilirea cuantumului de cunoștințe ce trebuie transmise.

Folosirea materialului bibliografic la lecțiile de științe social-politice este câteodată unilateral înțeleasă, în sensul că se extrag din lucrările respective doar unele citate pentru uzul la lecție, fără ca întreg conținutul ei să fie străbătut de ceea ce se degajă din documentele de partid și de stat.

Astfel, lecțiile capătă un caracter arid, și în orice caz multă inconsistență, căci nu se bazează pe o dezbateră științifică și politică a problemelor, și au un randament scăzut pe linia formării unei atitudini active, partinice la elevi. Aceasta se oglindește și în greutatea cu care ei pot folosi legile materialismului dialectic sau istoric pentru explicarea unui fenomen, a unor probleme de economie politică, de filozofie sau de socialism științific. Alteori profesorii încarcă memoria elevilor cu o serie de cifre și date extrase din materialul bibliografic, fără a le dezvălui semnificația fără a folosi conținutul de idei cuprins în această literatură pentru înțelegerea politicii profund științifice, patriotice și internaționaliste a partidului nostru.

Materialul bibliografic pentru elevi nu trebuie să apară ca un lucru situat în afara lecției sau poate ca ceva care vine să o completeze. El trebuie să facă parte integrantă din lecția ce s-a predat. Este nevoie, de asemenea, să-i obișnuim pe elevi să folosească corect documentele, să desprindă just esența și sensul problemelor cuprinse în ele. Este absolut necesar ca profesorii de științe sociale să insiste pentru valorificarea integrală a documentelor de partid în procesul predării și al învățării, ele fiind un ajutor de bază în înțelegerea politicii partidului nostru și în însușirea corectă a cunoștințelor de economie politică, de filozofie și de socialism științific.

Prof. ALEXANDRU DINU
Inspectoratul școlar al județului Dolj

O pondere sporită a disciplinelor social-politice

Pentru îmbunătățirea pregătirii social-politice a elevilor, consider foarte necesară revederea actualelor planuri, programe și manuale. Pe această linie cred, de exemplu, deosebit de trebuitoră introducerea, încă de la clasa a VII-a, a unei ore săptămânal, în care să se predea elemente de educație cetățenească și noțiuni de istorie a U.T.C. Cunoștințele, bineînțeles, trebuie prezentate într-o formă cât mai atrăgătoare, astfel încât să lărgescă pe nesimțite orizontul politico-educativ al elevilor.

Așa cum se prezintă manualul „Elemente de educație cetățenească” pentru clasa a VIII-a, el e puțin accesibil. Aceasta, poate și datorită amplitudinii tratării unor lecții, în ciuda numărului relativ redus de ore. De aceea, propunem restructurarea acestui manual

și, eventual, deplasarea unor teme spre manualul propus pentru clasa a VII-a și spre clasele ulterioare (care deja conțin unele reluări). Și aici temele trebuie tratate într-o formă cât mai adecvată vârstei și cunoștințelor elevilor, într-o manieră cât mai atrăgătoare, interesantă. Nu este bine să se renunțe la ilustrarea, chiar colorată a unor pagini. Textul ilustrat captează mai mult interesul elevilor (care încă mai sînt copii) și care în prezent își consideră manualul „destul de greu”.

La „Cunoștințele social-politice” de la clasa a IX-a și a X-a propunem adăugarea, la temele existente, a unor noi teme, manualele trebuind să fie reconceptuate pentru două ore săptămânal, considerînd acest lucru absolut indispensabil pentru orientarea politică a absolvenților celor 10 clase, pentru formarea trăsăturilor morale comuniste ale acestuia.

La liceul de cultură generală se impune o și mai atentă revedere a problemelor predării obiectelor amintite. Astfel, pentru anul I, studiul „Economiei politice” cred că trebuie făcut într-o oră săptămânal și extins în anul II la două ore săptămânal, avîndu-se în vedere că o înțelegere clară, o cunoaștere durabilă, o interpretare obiectivă a fenomenelor economice îi este necesară fiecărui absolvent.

Propunem ca „Psihologia generală” și „Logica” să fie studiate în câte o oră săptămânal în anul III, cînd este momentul optim pentru un asemenea studiu. Pentru același an, planul de învățământ ar trebui să prevadă studiul „Sociologiei”, într-o oră pe săptămînă.

Pentru ultimul an de liceu ar fi bine să rămînă „Istoria filozofiei” și „Socialismul științific” însă cu un număr sporit de ore pe săptămînă.

În felul acesta cred că elevul ar putea fi introdus în mod gradat în atmosfera disciplinelor social-politice

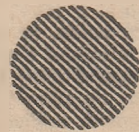
O revizuire a studiului disciplinelor politico-sociale s-ar impune și la liceele de specialitate (pedagogice, economice, industriale, agricole etc.), ca și la examenele de bacalaureat (de stat). Indiferent de tipul liceului (de cultură generală sau de specialitate), indiferent de secție (reală, umanistă), filozofia și socialismul științific cred că trebuie să facă parte dintre disciplinele obligatorii de concurs, iar Economia politică, dintre obiectele la alegere.

Manualele, de la prima până la ultima clasă, să posede o listă amplă de material bibliografic. Profesorului să-i reveni sarcina să îndrume, să urmărească și să controleze lectura extrascolară a elevilor din sfera specialității sale.

În încheiere, am vrea să reamintim că, de fapt, toate disciplinele, de la abecedar până la astronomie, pot face enorm pentru educația politico-ideologică a elevilor, pot aduce o largă contribuție la formarea unei concepții sănătoase, marxist-leniniste, despre lume și viață, la o adevărată educație comunistă a tineretului de vîrstă școlară.

Prof. I. DOCTOREANU

Școala generală Buhoci, Județul Bacău

Spre înălțimi

Sugestii privind perfecționarea

predării științelor sociale

Critica adusă sistemului de predare a științelor sociale de către tovarășul Nicolae Ceaușescu reprezintă reafirmarea poziției principale, revoluționare a partidului nostru care a privit întotdeauna cu mare atenție munca dusă pentru educarea tinerei generații. Și de astă dată s-au vădit fundamentarea științifică a deciziilor politice ale conducerii partidului nostru, întemeierea acestora pe datele și rezultatele investigației de specialitate, interpretate în orizontul teoretic și practic al construcției sistemului și al formării societății socialiste multilateral dezvoltate.

Dezbaterea hotărârii recente a Comitetului Executiv și a analizei prezentate de secretarul general al partidului în toate unitățile opiniei publice va scoate la iveală, de bună seamă, propuneri și soluții concrete, ce rezultă din experiența miilor și zecilor de mii de comuniști care lucrează în școală. Acest imens material de sugestii, prelucrat cu metode științifice, ale cercetării psiho-sociologice a opiniilor, poate constitui un fundament trainic și de mare valoare pentru întreaga activitate de viitor.

După cum se știe, una din problemele care a reținut cu deosebire atenția forurilor superioare de partid cu prilejul recentelor analize, ca și a opiniei publice școlare, a fost îmbunătățirea predării științelor sociale în învățământul de toate gradele, ca urmare a importanței pe care o capătă aceste discipline în complexitatea dezvoltării vieții sociale contemporane și a rolului lor în formarea și cultivarea conștiinței socialiste a tinerilor și vîrstnicilor.

Între factorii responsabili de creșterea nivelului învățământului științelor sociale ne aflăm și noi, cei ce slujim Institutul central de perfecționare a personalului didactic, care, în lumina noilor documente de partid, va trebui să ofere corpului profesoral de specialitate o informare promptă și eficientă, de înalt nivel ideologic și politic. Printre măsurile la care ne-am gândit, analizându-ne în spirit critic, partinic, activitatea de pînă acum în acest domeniu, se numără elaborarea unor soluții pedagogice pentru îmbunătățirea consistentă a procesului de perfecționare post-universitară a cadrelor didactice sub raportul pregătirii în domeniul științelor sociale:

— la cursurile post-universitare de perfecționare ce se desfășoară în prezent se va îmbunătăți ponderea activităților de informare și pregătire în științele sociale, ele urmînd să ocupe o treime din spațiul didactic.

— la cursurile post-universitare de perfecționare ce se reiau la toamnă, se reexaminează concepția generală precum și ponderea pregătirii de științe sociale.

În această din urmă privință, în discuțiile avute pînă acum, s-a conturat opinia, pe care o împărtășesc și eu, ca spațiul didactic al cursurilor de perfecționare post-universitare să fie structurat astfel: o treime pregătire în științele sociale, o treime informare asupra noilor rezultate ale cercetării în disciplinele de profil, o treime studii metodologice procesului de învățămînt la materiile respective.

Pare să fie recomandabil ca tematica pregătirii în științele sociale a profesorilor cu alt profil să nu fie uniformizată, ci să se diferențieze, cuprinzînd probleme generale privind etapa actuală a dezvoltării României socialiste, probleme ideologice ale specialității (de exemplu, la limbă și literatură — probleme estetice, la fizică — probleme filozofice, epistemologice și metodologice ale noilor teorii, la istorie — probleme teoretice ale concepției materialiste a istoriei și metodologia cercetării istoriei etc.).

Predarea științelor sociale este prin excelență o activitate de educație și de aceea eforturile Institutului central de perfecționare a personalului didactic nu trebuie îndreptate numai spre îmbogățirea informației profesorilor de specialitate, ci și spre îmbunătățirea metodei de predare a acestor discipline. Adeseori

slaba eficiență a lecțiilor se datorește nu numai lipsei de pregătire științifică a profesorului, ci și curenților în cunoașterea și stăpînirea metodelor și tehnicilor pedagogice moderne de predare a științelor sociale, a căilor care contribuie mai eficient la formarea efectivă de convingeri și atitudini comuniste, controlabile și verificabile prin studiul comportamentului elevilor și studenților. De aceea, socotesc absolut necesar ca, la cursurile de perfecționare în științele sociale, să-i punem pe profesori în situația de a rezolva practic, — de pildă, în cadrul unor seminarii, utilizînd și tehnica „rolurilor”, — problemele de educație ce se ivesc de fapt în clasă: cum să fie prezentate principiile politicii partidului, cum să fie introduse în gîndirea și în orientarea activității personale și colective a elevilor principiile marxism-leninismului etc.

O îmbunătățire în sensul legării mai strînse a predării științelor sociale de realitățile noastre sociale, se poate obține introducînd în procesul de învățămînt dezbateri la care elevii și studenții să aibă posibilitatea de a veni în contact cu activiști de partid și de stat cu muncă de răspundere, și pe cît posibil, cu pregătire sau experiență pedagogică.

Măsurile propuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu își vor atinge obiectivul întrucît pretutindeni, în școli, ele au fost primite cu entuziasm și spirit de răspundere, cadrele didactice arătîndu-și hotărîrea de a contribui efectiv la concretizarea și traducerea lor în viață.

Prof. dr. docent
PAVEL APOSTOL
prorector al Institutului Central
pentru perfecționarea personalului
didactic

IDEI DEZBATERI ORIENTĂRI

Ceasuri de vacanță

Chiar de la începutul organizării învățămîntului din țara noastră, ideea instituirii unui sistem pedagogic de formare a profesorilor s-a pus cu insistență. Mai întîi noțiunea se referea doar la „însușirea metodei” de predare, așa cum înțelegem în concepția lui Gh. Șincai, Iancovici din Mirievo, iar mai tîrziu la P. Poenaru. Suma atributelor ce țin de personalitatea educatorului crește pe măsură ce profesia își dezvoltă complexitatea. S. Bărnăușu aprecia că: „...în școală magistrul e lucrul principal” și, ca atare, nu oricine poate fi reprezentantul ei. Consecințele negative ce au decurs din activitatea acelor educatori a căror pregătire se reducea doar la „însușirea metodei” de predare au fost resimțite multă vreme, ceea ce a determinat o mai atentă recrutare și pregătire a acestora. Pe lîngă faptul că orice profesor trebuie să posede priceperile ce țin de arta educației, el trebuie să fie și o puternică personalitate morală. Mergînd pe linia unor astfel de cerințe, se intensifică studiul psihologiei și pedagogiei ca elemente componente ale procesului de pregătire profesională.

Dar învățarea din carte a meseriei de educator nu mai putea rămîne unică și cea mai bună cale de a dobîndi priceperi, metodă, concepție, stil. „Acestea se pot învăța, însă nu dintr-o pedagogie teoretică — simplă înșirare de noțiuni abstracte — ci dintr-o pedagogie practică”, așa cum sublinia atît de elocvent Al. Odobescu care, în virtutea acestei concepții, inițiază sistemul de pregătire a educatorilor prin susținerea lecțiilor practice concomitent cu însușirea teoriei pedagogice. Practica pedagogică, cu multiplele ei funcții formative, devine astfel elementul definitoriu al conceptului de formare profesională a educatorilor. Conducînd el însuși practica pedagogică, în timpul cît a fost directorul școlii normale superioare din București, Odobescu ridică pe o nouă treaptă procesul de pregătire a profesorilor. Referindu-se la ierarhia funcțiilor publice, el arăta că „instrucția publică este cea mai

de frunte din ocupațiile omului de stat, iar scopul instrucției constă nu în a imprima în memoria copiilor fapte și reguli, ci în a învăța tineretul cum să învețe el însuși”. De altfel, sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea sînt dominate de această concepție referitoare la pregătirea cadrelor, ca urmare a cerințelor noi față

de educatorul este mult influențată de curențele psihologice, potrivit cărora formația profesională a acestuia se fundamentează pe suma unor însușiri înnăscute. Acest fapt n-a împiedicat intensificarea calitativă a acțiunii de pregătire a educatorilor prin intermediul școlilor de aplicație, a seminariilor pe-

UN NOU CHIP AL EDUCATORULUI

de școală. Însușirea teoriei psihologice și pedagogice de către viitorii educatori, concomitent cu practica pedagogică și cu pregătirea științifică în domeniul specialității pe care o vor preda, devine o condiție de bază a dreptului de a exercita această profesie. Considerînd că elevul este o entitate cu „proprietăți specifice”, iar dinamica evoluției lui implică dirijarea competentă, educatorului îi sînt necesare instrumente sigure de explorare psihopedagogică, de diagnosticare și evaluare obiectivă a potențialului psihic uman și de predicție în finalizarea acțiunii instructiv-educative. Profesorul trebuie să urmărească formarea și dezvoltarea elevului cu ajutorul științei.

Năzuința de a ancora cît mai puternic învățămîntul în realitățile vieții sociale a determinat o gamă mai largă de exigențe față de sistemul pregătirii profesorilor. Această năzuință concretizată în politica școlară a lui Spiru Haret și a colaboratorilor săi a dus la consolidarea și perfecționarea instituțiilor și a formelor prin intermediul cărora se pregăteau educatorii pentru toate treptele de învățămînt.

Între cele două războaie mondiale, concepția referitoare la personalitatea edu-

cătorului este mult influențată de curențele psihologice, potrivit cărora formația profesională a acestuia se fundamentează pe suma unor însușiri înnăscute. Acest fapt n-a împiedicat intensificarea calitativă a acțiunii de pregătire a educatorilor prin intermediul școlilor de aplicație, a seminariilor pe-

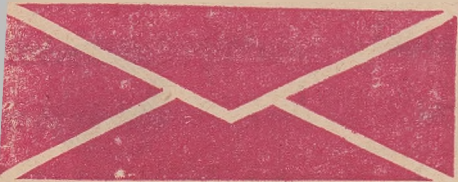
Astăzi, problema pregătirii și perfecționării cadrelor din învățămînt este abordată de pe poziții cu totul deosebite față de trecut. Pedagogia prospectivă își asociază din ce în ce mai mult disciplinele limitrofe și pe cele de intersecție, cercetînd din unghiuri foarte variate posibilitățile de a înscrie mai mult activitatea educatorului în fluidul devenirii nelimitate și al creației valorilor și resurselor umane. Dominantele evoluției macrosistemelor — accelerație, minimă stabilitate a structurilor, noi sensuri politico-sociale — situează învățămîntul și școala în punctul confluent al unor imperative neîntîlnite în societățile anterioare.

Funcția socială a profesorului contemporan se ramifică adînc în realitățile unei orînduirii în care tehnica și automatizarea schimbă, de la o zi la alta, înfățișarea mediului și modul de a trăi al oamenilor. Formarea unui nou tip de educator apare astfel ca o necesitate de prim ordin. Privit în perspectiva societății socialiste și comuniste, profesorul — așa cum subliniază și recente documente de partid și de stat privind activitatea ideologico-politică și cultu-

ral-educativă — nu este numai cel care transmite cunoștințele, regulile și definițiile fixate între copertele manualului de la care nu se poate abate. El este educatorul militant, care, angajat cu trup și suflet în opera de edificare a noii vieți, știe să confere totală valoare educativă cunoștințelor disciplinei pe care o predă.

De altfel, problema învățămîntului formativ, pusă astăzi cu atîtă acuitate, trebuie să-și găsească strategiile în primul rînd în persoana educatorului. Căci soluțiile oferite de didactica modernă, nu rezolvă prin ele însele problema. Iar mașinile de instruit și celelalte tehnici pe care industria contemporană, în mod competitiv, le pune la dispoziția școlii, vor dobîndi atîta valoare cîtă va putea să le dea profesorul. Învățămînt formativ înseamnă, în primul rînd, capacitatea profesorului de a deplasa accentul de pe un învățămînt cantitativ-sumativ pe un învățămînt calitativ-operant, înseamnă a dirija gîndirea elevului de la noțiuni adiacente la sisteme și structuri, de la procedee de memorare a informațiilor la procedee de integrare a acestora în structuri progresive corelate, pe fundamentul capacităților de absorbție informațională și de aplicare în practică în mod creator. Învățămînt formativ înseamnă astăzi nu numai grija pentru însușirea noutăților științifice, ci actul laborios de formare a unor oameni integri, cu o concepție unitară și clară asupra sensului vieții, cu convingeri politice ferme, cinstiți și activi, demni să preia și să continue efortul înaintașilor pentru ridicarea României pe noi culmi ale civilizației. Legînd permanent cunoștințele de viață, raportînd continuu cerințele școlii la cerințele societății în săși, participînd nemijlocit la evenimentele politice și sociale, integrîndu-se în interesele majore ale țării, numai așa profesorul poate rămîne figura de seamă a intelectualității, numai așa contribuția sa va fi o contribuție reală.

Prof. ELVIRA CREȚU
Licențiat pedagogic de învățămînt
al jud. Ilfov

PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI •

Absențe sistematice... dar în spiritul regulamentului

În capitolul III art 105 din Regulamentul școlilor generale — aflat în stadiul de experiment — se prevăd sancțiuni pentru părinții sau susținătorii elevilor care lipsesc nemotivat mai mult de 8 zile într-o lună.

Există o categorie de elevi care absentează regulat, atât cit au „dreptul”, ținând o evidență strictă a zilelor în care nu au fost la ore, ca să nu depășească acest număr și să nu fie pasibili de pedeapsă. Această „contabilitate” o țin adeseori chiar părinții căci, din păcate, mai există și din aceștia.

Să facem o socoteală: în 9 luni de școală (din septembrie și până în iunie), câte 8 zile absente pe lună fac 72 zile sau 288 ore pe an școlar. Dacă mai socotim zilele cu absențe motivate pentru cazuri de boli epidemice (varicelă, gripă etc.) care sînt mai frecvente în special printre copiii de vîrstă școlară mică, media generală a absențelor de la cursuri a acestor elevi se apropie de 300 ore pe an. Or, cu atîtea lacune în cunoștințe — pe care le generează o asemenea practică (și noi știm că recuperările în pregătire sînt foarte

anemice) — poate un astfel de elev să promoveze clasa?

De cele mai multe ori măsuri ca: lămurirea părinților — individual sau în ședințe — ajutorul primit pe această linie din partea organelor competente nu dau rezultatele așteptate. Absențele nemotivate continuă sistematic... dar în spiritul Regulamentului.

Credem de aceea că ar fi necesar ca, la redactarea definitivă a Regulamentului școlilor generale, să se prevadă un număr mult mai mic de zile nepasibile de amendă pentru absențele nemotivate ale copiilor.

Inv. ALEXANDRU I. HRISÇA
Comuna Voitin, jud Suceava

PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI •

Bibliotecile școlare

Bibliotecile școlare sînt un însemnat auxiliar al procesului de învățămînt și e normal ca ele să fie dotate cu cărțile și revistele impuse de scopurile instructiv-educative ale școlilor.

Din nefericire, unele dintre ele nu-și pot exercita funcțiile în ansamblul mijloacelor educative folosite de către școală, din cauză că sînt insuficient înzestrate, sau dacă sînt bine dotate, cărțile, broșurile și revistele de care dispun nu sînt întotdeauna în concordanță cu obiectele de învățămînt, astfel încît cadrele didactice

nu le pot recomanda elevilor pentru lectura suplimentară.

În general, se alocă fonduri destul de însemnate pentru dotarea bibliotecilor. Numai că adeseori inspectoratele cumpără cărți la întimplare sau aproape la întimplare, neținînd seama de nevoile exprimate ale școlilor. Or, pentru ca lectura suplimentară obligatorie să se facă la timpul potrivit și de către toți elevii claselor, trebuie ca ei să găsească în biblioteca școlii, în cantități suficiente, lucrările ce li se cer. La fel și cu celelalte lucrări care pot să le îmbogățească

informația, să le dezvolte dragostea pentru o anumită specie de cunoștințe.

Concluzia? Bibliotecile trebuie dotate nu la întimplare, ci sistematic, ținînd seama de felul școlilor, de cerințele programelor, de numărul elevilor din fiecare clasă. Evident, toate aceste deziderate impun editurilor să tipărească lucrările necesare lecturii suplimentare în cantități suficiente. Cărțile să fie difuzate, prin inspectorate, tuturor școlilor din țară, în funcție de necesități, așa cum se procedează cu manualele.

Prof. AL. C. ALDEA
Școala generală din comuna
Cotul Văii, jud. Constanța

PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI •

Miine, inspecție inopinată

Mai mulți liceeni memorau de zor o serie de răspunsuri „exacte” la niște întrebări comunicate anticipat de către profesor pentru lecția de a doua zi. M-a surprins agitația nefirească, parcă neobișnuită, cu care acești elevi se trudeau să asimileze, de fapt mai mult mecanic, niște cunoștințe teoretice, îmbrăcate într-un limbaj vădit căutat.

— Avem miine inspecție — mi-au spus.

Treptat am priceput. Învățau pînă și lecția nouă pentru ca profesorul lor „să poată ieși bine” la inspecția specială de grad. Nu mult după aceea s-a făcut discret și o repetiție generală a

spectacolului-lecție ce urma să aibă loc.

În asemenea condiții, cum am aflat ulterior, totul a decurs, bineînțeles, „ca pe roate”.

Lăsăm la o parte faptul că autoritatea morală a profesorului este afectată serios în astfel de situații. Dar atragem atenția asupra unui singur element: cui folosesc aceste inspecții anunțate din vreme? Elevilor, ne îndoiim din capul locului. Inspectorului, nici atît, deoarece o lecție sau câteva lecții astfel pregătite nu-i oferă imaginea reală a capacității pedagogice a celui controlat, nu reprezintă sursa unei caracterizări autentice. Atunci, poate dascălului în cauză? Dar și numai prestigiul său iremediabil

știrbit ne face să nu mai avem dubii în această privință.

Și totuși, această metodă se practică deseori. În mod frecvent, inspecțiile și controalele — inclusiv cele „inopinate” — se aduc la cunoștință înainte cu câteva zile, săptămîni sau chiar luni. Fiecare dintre cei vizați știe aproape exact data cînd va fi inspectat, avînd timp să facă modificări în orar, în planificarea calendaristică, în materia care trebuie predată, avînd timp să facă pregătiri rezorale de felul celor amintite mai sus ș.a.m.d.

Sîntem împotriva acestui sistem care, după cum experiența o dovedește, nu are nici o eficiență reală.

Prof. VAL. C. NEȘTIAN,
Iasi

PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI • PROPUNERI •

Educația economică în liceele de specialitate

Indicațiile conducerii de partid și de stat cu privire la întărirea muncii politice și educative în învățămîntul de toate gradele impun importante reconsiderări în sfera de activitate în învățămîntului mediu economic. Aceasta cu atît mai mult cu cit de nivelul educației pe care o primesc elevii acestor școli depinde ținuta etică a viitorilor lucrători din sectorul economic și din comerț.

Un factor determinant pentru ridicarea nivelului politic și ideologic al educației în liceele economice este pregătirea, selecția și perfecționarea cadrelor didactice de specialitate. În acest scop, propun ca toți profesorii de la liceele economice și agricole să nu fie încadrați decît în specialitatea respectivă, adică să nu mai fie admiși absolvenții în economia agrară la finanțe și credit iar ca-

drele didactice de specialitate să fie obligate să aprobe un curs de pregătire pedagogică. Pentru aceasta să se înființeze și să funcționeze efectiv — începînd chiar din toamna anului universitar 1971—1972 — o secție pedagogică la Academia de studii economice.

Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice pentru liceele de specialitate să aibă caracterul unui proces continuu, instituționalizat, ținîndu-se seama de înzestrarea tehnică a producției și de perfecționarea tehnologiilor.

Modernizarea învățămîntului mediu economic implică și modernizarea manualelor de specialitate, impunîndu-se o deplină concordanță între planurile de învățămînt, programe, manuale școlare și reglementările activității în producție. De exemplu, manualul de contabilitate trebuie pus

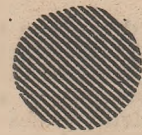
în concordanță cu noul plan de conturi-sistem zecimal, intrat în vigoare la 1 ianuarie 1971.

Ținînd seama de noua lege a organizării și funcționării unităților economice și de noile discipline management — știința conducerii și marketing — studiul pieții, socot necesar ca disciplina de profil, organizarea și funcționarea întreprinderilor să se dezvolte și să poarte denumirea: organizarea, planificarea și conducerea științifică a unităților economice.

În ce privește practica, ea trebuie asigurată doar în unități care aplică integral concepția și reglementările economice moderne pentru ca îmbinată cu conștiințele teoretice însușite de elevi, să le asigure acestora o pregătire profesională temeinică și corespunzătoare încadrării lor în economia noastră socialistă.

Prof. dr. ION I. GHELASE
Liceul economic din Tîrgoviște

PUNCTE DE VEDERE

„Pentru cine
ne perfecționăm noi dacă
elevul resimte negativ
perfecționarea noastră?”

În anul școlar care s-a încheiat s-au organizat, pentru prima dată, cursurile de informare profesională a personalului didactic. Modalitatea organizării lor în afara vacanțelor școlare, justificată teoretic, aduce elemente noi în sistemul de perfecționare, dar aduce în același timp și o serie de aspecte care îngreunează activitatea din unitățile de învățămînt.

Căci iată cum se prezintă situația.

Catedra profesorului care pleacă pentru 3 săptămîni la cursuri trebuie să fie suplinită. De regulă, această suplinitură se face prin înlocuirea orelor specialității sale cu ore ale altor obiecte. În acest caz, trebuie să se opereze schimbări în orarul școlii. Dacă într-o școală cu 8—10 clase lucrul acesta este relativ ușor, în cele cu 30—40 de clase schimbarea unor ore deranjează întregul program de lucru a zeci de profesori și sute de elevi. Acest program, abia intrat în obișnuința elevilor și a profesorilor, se schimbă după 3 săptămîni, adică la venirea profesorului în școală. Și nu e vorba de o revenire la normal, adică la situația dinaintea plecării profesorului la cursuri, ci de întocmirea unui alt program, pe încă 3 săptămîni, prin care să se creeze posibilitatea profesorului să-și recupereze materia din perioada absentată. E de ajuns ca într-o școală să fie programați 4—5 oameni într-un an (acest lucru s-a întîmplat și la școala noastră, unde am avut pianificați și 2 profesori într-o serie) ca să nu se mai poată vorbi de un orar, de un program sigur de lucru etc.

Unii ar încerca să argumenteze că într-un colectiv mare de cadre didactice suplînirea unui profesor n-ar constitui o greutate. Aceasta este numai o aparentă argumentare, căci realitatea didactică ridică aspecte contrarii: sînt, de pildă, 4—5 profesori de matematică într-o școală, dar toți au ore cam în același timp. Programul unei școli nu se poate întînde pe întreaga durată a zilei ca să putem face ore oricînd. Ca director de școală cu peste 30 de clase, stăncer afirm că-mi este imposibil să schimb la 3 săptămîni ordinea celor aproximativ 1000 de ore dintr-o săptămîină.

Privindu-se problema și din punctul de vedere al profesorului, se poate spune că această programare este deficiente. Prin conținutul lor, cursurile de perfecționare cer eforturi suplimentare din partea participanților. Și e normal ca programul acestora să fie încărcat, cursurile repetîndu-se abia la 5 ani. În această situație, după un efort susținut profesorul revine la școală și-și reia activitatea. În realitate, nu e vorba de o simplă reluare, ci de fapt, de o dublare a muncii. Situația se agravează cînd e vorba de clasa de XII-a. Plecînd un profesor de matematică sau literatură română (obiect obligatorii la bacalaureat), se scot pentru o perioadă de timp aceste obiecte. La obiectele unde profesorii sînt programați în perioada sfîrșitului de trimestru (cum este cazul în intervalul 15 martie — 3 aprilie) nu e rezolvată nici problema încheierii mediilor: rămîn mediile nefincheiate pe trimestrul respectiv, urmînd a se încheia în trimestrul următor sau sînt încheiate de suplinitori. În acest din urmă caz, cine dă sau corectează tezele trimestriale? Facem această relatare nu pe baza presupunerilor, ci pe baza realității din școala noastră.

Și pentru a trage concluzia finală, să căutăm răspuns la următoarele întrebări: Cine suportă, în ultimă instanță, consecințele dereglării programului de învățămînt? Cine suportă consecințele intreruperii studiului, pe o perioadă de timp, la un obiect și aglomerarea cu alte obiecte de învățămînt?

Patru scrisori privind CURSURILE DE INFORMARE ȘTIINȚIFICĂ

Răspunsul e simplu : ELEVUL.
Și atunci ne-ntrebăm : pentru cine ne perfecționăm noi dacă elevul resimte negativ perfecționarea noastră ?

Pentru ca perfecționarea să fie o permanentă a activității didactice, o bine să fie așezată pe bazele unui studiu individual continuu. În acest scop, să se întocmească tematică și bibliografiile care să fie date spre studiu, iar la perfecționare, pe lângă cursuri, să se organizeze și dezbateri în care să se caute răspunsuri întrebărilor puse de cursanți. Tematicile și bibliografiile să nu fie o reluare schematică a cunoștințelor predate în facultate, ci să aducă elementele cu adevărat noi în specialitatea respectivă. S-ar putea lua în discuție, eventual, litografierea prelegerilor.

Considerăm necesară studiarea posibilității ca asemenea cursuri să se facă tot în vacanțele școlare, ca și până acum. În vacanțele de primăvară și de vară, s-ar putea programa 4 serii, cam tot atâtea câte s-au programat după sistemul actual. Chiar dacă uneori aceste perioade ar coincide cu o parte a concediului de odihnă, n-ar fi un impediment întrucât concediul poate fi recuperat ulterior. În felul acesta, cei doi factori — școală, profesor, elev — ar avea cu adevărat de câștigat.

Prof. GH. DASCALU
Directorul Liceului din Babadag, Tulcea

În perfecționarea profesională un accent mai mare trebuie pus pe studiul individual"

Legea privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste a înscris România printre primele țări ale lumii care dispun de un program național de perfecționare continuă a cadrelor pentru toate domeniile de activitate, inclusiv învățământul. Parte integrantă a programului național, sistemul de perfecționare a corpului profesoral, reglementat prin statutul personalului didactic, se aplică în multe privințe cu succes. Institutul central de perfecționare și filialele sale organizează cu regularitate cursuri de informare științifică de specialitate pentru personalul didactic de predare și de conducere. De remarcat că multe din aceste cursuri, atît prin conținutul cit și prin formele lor de activitate se deosebesc în mod radical de altele, care le-au premers, bucurîndu-se de aprecierea corpului profesoral. După părerea mea, însă, nu este normal ca centrul de greutate al activității de perfecționare a cadrelor didactice să-l constituie cursurile periodice de informare științifică. Dacă, așa cum se subliniază în legea privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste pentru toți salariații această activitate „se bazează în primul rînd pe studiul individual”, considerăm că pentru oamenii de la catedră, pentru care munca cu cartea reprezintă însuși modul lor de a fi, perfecționarea se poate realiza îndeosebi prin studiul individual, fără scoaterea de la locul de muncă. De altfel, trebuie să atragem atenția că procedeul scoaterii de la catedră în timpul anului școlar s-a dovedit cu totul neindicat. Numai cine cunoaște îndeaproape, direct, viața școlii poate să aprecieze ce înseamnă „suplinirea prin forțe proprii” a unei catedre. Spunînd lucrurilor pe nume, a scoate un profesor de la catedră înseamnă a dezorganiza nu numai activitatea de predare a unei specialități, ci munca unui întreg colectiv școlar.

Așadar, o mai exactă aplicare a prevederilor legii și ale statutului personalului didactic trebuie să determine orientarea perfecționării corpului pro-

fesoral pe baza studiului individual. Aceasta presupune, însă, elaborarea și tipărirea programelor de studiu, a unor cursuri care să fie puse la dispoziția celor interesați și în general asigurarea materialului bibliografic necesar. Într-o asemenea concepție, educarea cadrelor didactice la Institutul de perfecționare sau la instituțiile de învățămînt superior care de asemenea organizează cursuri periodice de informare științifică s-ar face numai în perioadele de vacanță, pe intervale mai mici de timp. Cu acest prilej ar urma să nu se mai reia întregul material studiat, ci să se organizeze doar câteva expuneri pe probleme fundamentale ale programului de studiu, dezbateri ale unor aspecte esențiale, schimburi de experiență, lucrări practice, seminarii metodologice etc. Ni se pare că vacanța de iarnă și cea de primăvară ar putea fi utilizate îndeosebi pentru organizarea de consultanță, iar vacanța de vară pentru cursuri propriu zise. Cursurile de vară pentru perfecționarea profesorilor de limbi străine, cele pentru profesorii de istorie, de geografie etc. care au devenit tradiționale și la a căror organizare aduc o contribuție deosebită Societățile științifice, demonstrează din plin justetea acestei căi care ar trebui generalizată.

Activitatea de perfecționare a cadrelor didactice ar câștiga în eficiență și dacă s-ar asigura o mai bună coordonare între diferitele ei forme. Ni se pare firesc, bunăoară, ca anumite cursuri de informare științifică să premergă examenelor pentru definitivarea în învățămînt sau pentru obținerea gradelor didactice și nu invers, cum uneori s-a întimplat.

Evident, soluția propusă de noi are în vedere și existența în paralel a celorlalte forme de perfecționare prevăzute de Statutul personalului didactic și presupune îmbunătățirea actualului sistem de inspecție în cadrul căruia să se urmărească mai atent și studiul de specialitate ; extinderea simpoziunilor, a sesiunilor de comunicări științifice etc., precum și creșterea rolului organelor de învățămînt și a organizațiilor sindicale din școli în organizarea și urmărirea studiului individual al cadrelor didactice.

Prof. emerit ION DRAGU
directorul liceului „Ion Neculce”
București

„Se impune o programare mai judicioasă a cursurilor și o planificare mai bună a profesorilor la ele”

Cu pondere hotărîtoare în componența intelectualității noastre, corpul didactic din învățămîntul de toate gradele este chemat să ia parte la acțiunea generală de perfecționare și reciclare, mai mult decît alte categorii de intelectuali. Pe de o parte, dascălii vor fi solicitați să-și „perfecționeze” pe alții, iar, pe de altă parte, să se autoperfecționeze.

Faptul că s-a votat o lege specială pentru perfecționarea pregătirii profesionale înseamnă fără îndoială, foarte mult, dar nu mai puțin important ni se pare modul în care această lege va fi aplicată în practica vieții noastre sociale. În acest sens, am avea de făcut unele observații și propuneri referitoare la sistemul de perfecționare al cadrelor didactice.

Perioada de la 15 iunie pînă la 15 septembrie, la care se adaugă vacanțele de iarnă și primăvară, reprezintă peste 4 luni de relativă pauză în procesul de învățămînt la școlile de cultură generală și licee. Acest interval,

apreciem noi, este suficient pentru organizarea cursurilor de perfecționare. În nici un caz nu credem — și de această părere sînt aproape toți profesorii consultați — că scoaterea cadrelor didactice din activitate, în cursul anului școlar, ar servi intereselor învățămîntului. Specificul acestui sector de muncă face ca absența unor profesori de la catedră să aducă perturbări mari în orarul școlii și în pregătirea elevilor. Schimbările în orar, mai ales la școlile mari, angrenează un însemnat număr de ore și se fac cu dificultăți enorme, în special, în condițiile actuale, cînd trebuie să se țină seama de gruparea elevilor pe limbi moderne, secții, clase speciale, instruire tehnico-productivă etc. În plus, încărcarea unor profesori cu orele altora prin suplîniri, peste norma obișnuită, duce la scăderea calității lecțiilor, clasele văduvite de profesorii lor avînd încontestabil de suferit în ceea ce privește pregătirea și însușirea materiei.

Cele patru luni din an în care nu se predau elevilor lecții permit, în mod cert, cu condiția unei organizări judicioase, ca toate cadrele să fie cuprinse periodic la perfecționare și reciclare, în timpul vacanțelor, fără ca învățămîntul să fie deranjat. Pentru a se evita supraaglomerarea cursurilor în aceste intervale, propunem să se programeze, în primul rînd, cadrele didactice care nu au dat examenele pentru grade, iar cei care au aceste grade să fie programați pentru perfecționare la 2—4 ani după obținerea lor. Pregătirea și trecerea acestor examene reprezintă în mod neîndoielnic reale etape de perfecționare și reciclare în viața fiecărui profesor. Mi se pare în orice caz absolut nepotrivit și inutil ca imediat după examenul de grad profesorul să fie scos din activitatea școlară și programat din nou la cursurile de perfecționare.

Sîntem, în același timp, de părere că în prima instanță trebuie să fie programate pentru perfecționare acele cadre didactice care n-au urmat de mai mulți ani astfel de cursuri.

În ceea ce privește conținutul cursurilor de perfecționare, în rîndul cadrelor didactice se manifestă dorința de a se insista, cu astfel de ocazii, în special asupra utilizării metodelor și mijloacelor moderne în predare. Este absolut necesar ca în cadrul institutelor de perfecționare să existe o dotare modernă, iar profesorii care urmează astfel de cursuri să învețe și să se deprindă neapărat cu utilizarea tehnicii audio-vizuale la lecții pentru a putea contribui activ, după întoarcerea în școli, la modernizarea procesului de învățămînt și sub acest raport. Revenim asupra unei propuneri făcute cu altă ocazie, referitoare la difuzarea unor cursuri universitare, pe specialități, la nivelul fiecărui inspectorat județean, pentru ca profesorii să le poată consulta permanent și să fie astfel la curent cu progresele realizate în disciplinele pe care le predau.

Prof. SIMION TOMA
directorul Liceului nr. 1 din Brașov

„Sondaje de opinie, bibliografii de detaliu, teme de discuții...”

Am remarcat că modalitatea cea mai uzitată în pregătirea postuniversitară a cadrelor didactice este lecția-prelegere. Frumos lucru ! Ce este mai plăcut decît să-ți ascuți vechii dascăli, cu sentimentul că ești încă tînăr, iar ei mai au atîtea să-ți spună. Această modalitate însă — oricît ar fi ea de bine gî-

dită și folosită cu competență (și în toate cazurile se întimplă așa) — are inevitabil o linie mediană ce înseamnă să unească „virfurile” cu „bezzele”, iar prin aceasta se vehiculează ideile îndeobște cunoscute sau ușor găsite în lucrări publicate. (Se întîmplă totuși ca unele prelegeri să întindă rezeze, aceasta mai ales atunci cînd se tratează teme inedite, de cercetare recentă). Procedeul este inoperant însă atunci cînd temele se repetă de la un an la altul și implicit se repetă ideile.

Alături de ceea ce scria în această revistă, într-un număr anterior, academicianul Gr. C. Moisil, după care ce interesat întreabă o chestiune pe care nu o cunoaște, i se recomandă o bibliografie, apoi poartă, eventual, o discuție, i se indică o altă bibliografie sau să o reia pe aceeași ; alături de această metodă, zic, se pot folosi și altele.

Pentru literatura română, de pildă, considerăm util un sondaj premergător de opinie pe teme cum sînt : Cum interpretați noțiunea de clasic la Eminescu, dar la Caragiale și Creangă ? Ce legătură găsiți între romantismul românesc și cel german ? Dar între simbolismul din țara noastră și cel francez ? Valorile metaforice ale cuvîntului la Eminescu, Blaga, Bacovia. Care sînt sensurile mișcării literare din ultimul sfert de veac ? etc. etc.

Printr-un sondaj de acest tip se depistează eventualele goluri și anacronisme în informare și interpretare, stabilindu-se apoi programul ulterior de lucru, program diferențiat pe categorii de profesori : profesori de liceu, profesori de școli generale, profesori I și II. Nu vrem nici un moment să umbrim prestigiul intelectual al profesorului de școală generală în comparație cu cel de la liceu, dar este un fapt notoriu că, în timp ce la liceu literatura ocupă un loc privilegiat, gramatica este trecutată pe un plan secund ; la școala generală, lucrurile stau invers. Și fenomenul se resimte în pregătirea profesorilor.

Din experiența pe care o am, în calitate de candidat la examenele de grade, pot afirma că atmosfera este cît se poate de firească și că unele exagerări din activitatea anumitor comisii au caracter de excepții. Am sugera aici ca programele publicate să nu fie singurele repere după care un candidat să se orienteze. Institutul de perfecționare ar putea, de pildă, să însoțească aceste programe, la cererea celor interesați, cu bibliografiile de detaliu, cu teme de discuții și chiar cu unele lucrări elaborate de cadrele institutului. Întîlnirea dintre profesor și candidat, dacă este colegială — așa cum se afirmă — să se poată realiza permanent prin ore programate de consultații individuale, cunoscute în toate școlile de toți cei în cauză. „Tribuna școlii”, la rîndul ei, ar putea deschide o rubrică de bibliografie și tematică orientativă, renunțînd eventual la unele recenzii care sînt încă — după opinia noastră — lipsite de consistență.

Nu intenționăm aici să facem o enumerare a tuturor posibilităților ce ar facilita perfecționarea profesorului, pentru că întotdeauna am conceput acest act ca avînd centrul de greutate în individ, în munca lui perseverentă și conștiincioasă și că numai prin el se pot valorifica eventualele inițiative ale altora.

Prof. VALENTIN OLTEANU
Urziceni

**PUNCTE
DE VEDERE**

„Cu mai multă fermitate trebuie să luăm măsuri ca în liceele noastre și în școala noastră generală de 10 ani să introducem participarea elevilor la producție. Noi purtăm răspunderea pentru viitorul societății noastre și, ca atare, trebuie să lichidăm mentalitatea școlii generale, a liceului de cultură generală de a scoate absolvenți fără nici o specialitate. Ce fel de liceu este acesta care pregătește tineri cărora le e rușine de muncă? Noi trebuie să avem un liceu care să educe tineretul nostru în spiritul muncii, să-l învețe să muncească în orice domeniu de activitate, pentru că orice muncă folositoare societății este o muncă de onoare; în acest spirit trebuie să formeze școala noastră tineretul! Toți elevii trebuie să lucreze în producție! Numai așa vom avea un liceu care să contribuie cu adevărat la formarea tinerei generații pentru societatea socialistă și comunistă”.

O dezbatere la masa rotundă din care s-a desprins ideea că

Există largi posibilități de participare activă a elevilor la munca productivă

Cu un an în urmă, transpunând în viață sarcina trasată de partid de a educa tineretul prin muncă, pentru muncă și viață, școala românească și-a înscris în catalog disciplina: instruirea tehnico-productivă. Munca a devenit astfel una din disciplinele de bază ale învățământului. Alfabetul ei a început să fie descifrat pe băncile școlii, în ateliere, în laboratoare, pe loturi sau direct în producția de bunuri materiale, în uzine și fabrici, pe șantiere și pe ogoare. Anii de școală prind să capete noi sensuri, se conturează ca ani fertili de studiu, dar și ca ani rodnici de ucenicie, ani de formație și instruire pentru activitatea productivă de mai târziu.

S-a încheiat nu demult un prim an școlar de experiențe și tatonări în acest domeniu. Alt an va începe în curând. Și el nu este un an dintre cei obișnuiți, ci unul în care — așa cum a arătat secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — trebuie să se facă o cotitură radicală în munca de învățământ. La cumpăna dintre ani, discutând despre pregătirea elevilor pentru muncă este firesc să te întreb: —

- care sînt roadele acestui prim an în care a fost introdusă în școală pregătirea tehnico-productivă?
- ce premise s-au creat pentru activitatea viitoare?
- ce perspective se întrezăresc pentru dezvoltarea pe mai departe a acestei discipline de învățământ?
- cum poate școala și slujitorii ei să transpună în viață sarcinile trasate de partid privind creșterea rolului muncii în educarea tinerei generații, participarea mai activă a elevilor la producție? — iată întrebări la care am solicitat răspunsul unor inspectori generali județeni.

„Rezultatele primului an îndreptătesc așteptările noastre”

TITU BOGDAN (Alba): Ar trebui poate ca la începutul discuției noastre să vorbim tot despre un început, despre primele momente în care acest nou obiect de învățământ se introducea în școală. Mulți din noi nu vorbeam așa cum vorbim azi, pentru că eram în necunoștință de cauză. Era scepticismul firesc abordării unei acțiuni noi, mai cu seamă în condiții nu dintre cele mai prielnice, uneori în școli și localități fără tradiție în acest sens. Uimitor de repede, mai repede decât bănuiau cei mai optimiști dintre noi, ideea a găsit o largă audiență la elevi, la profesori, la părinți. Peste tot s-au găsit resurse nebanuite, posibilități dintre cele mai diverse de pregătire a elevilor pentru munca productivă și grabnic s-a putut chiar trece la producția de bunuri materiale. La noi, în județul Alba, de pildă, în vacanța de primăvară — de fapt în mai puțin de două

trimestre de cînd se introduce pregătirea tehnico-productivă — am avut posibilitatea să organizăm o amplă expoziție cu lucrări ale elevilor. Din mîna micilor moși au ieșit produse demne de renumele vestitelor ciubărari ai Apusenilor, în unitățile comerciale se putea vinde lenjerie pentru copii pe a cărei etichetă era imprimat „fabricat la liceul din Sebeș”, mobila confecționată de școlarii din Blaj nu se deosebea cu nimic de cea din magazine... Sînt desigur, numai cîteva exemple. Ce aș vrea să subliniez este că rezultatele primului an au îndreptățit total așteptările noastre. Oare se poate? — s-au întrebat scepticii. Se poate! — le-a răspuns viața. Se poate atunci cînd există dorința de a înfăptui, atunci cînd nu se pregetă efortul și munca. Și în oamenii școlii există o mare putere de dăruire.

RED.: Județul Brașov, spre deosebire de Alba, aflîndu-se într-o puternică zonă industrializată dispune de largi posibilități de a organiza pregătirea tehnico-productivă, lucru pe care după cite știm l-a și făcut cu multă inițiativă și sîrguință.

ELENA GEORGESCU (Brașov): Încă înainte de a primi indicații de la Ministerul Învățămîntului, școlile brașovene lucrau după planuri de producție. Pe județe ele totalizau produse în valoare de cîteva milioane de lei. Cu alte cuvinte, profesorii știau exact ce au de făcut și în ce termen, așa încît orele destinate practicii au devenit ore de lucru efectiv, în vederea unor scopuri bine precizate. Noi am reușit să avansăm ritmic în desfășurarea muncii tehnico-practice, scurțind sensibil etapa tatonărilor și a măsurilor organizatorice incipiente, în favoarea unei activități de conținut.

RED.: Rezultatele concrete?

ELENA GEORGESCU: Nu exagerez dacă spun — aproximativ un milion de piese de mobilier școlar, de articole necesare laboratoarelor și atelierelor, de uz casnic și pentru decorațiuni interioare. Am insistat înainte de toate asupra confecționării obiectelor necesare îmbogățirii bazei materiale a școlilor — mobilier, material

luri din zestrea lor. Credem că, lucrînd la o masă construită de ei sau folosind o astfel de trusă, un ciocan sau un clește, elevii simt cel mai bine și nemijlocit utilitatea practică a lucrului efectuat cu mîna lor.

Ample tablouri asupra realizărilor obținute în domeniul pregătirii tehnico-productive de către școlile din județele Bacău, Argeș, Teleorman ne-au prezentat și ceilalți participanți la dezbaterea noastră.

„Începe să se întrezărească o legătură trainică între școală și unitatea de producție”

FLORIAN DITULEASA (Argeș): Desigur, dincolo de unele rezultate concrete uneori frumoase, altele numai promițătoare, din bilanțul primu-

rea elevilor la procesul de producție. Elevele s-au obișnuit însă repede cu activitatea din fabrică, au învățat operațiile necesare la secția de bobinaj. După primele zile de practică tovarășii din conducerea fabricii și-au dat seama că pot realiza lucruri bune cu ajutorul școlarilor dacă îi organizează în echipe și le dau sarcini de producție ca și celorlalte muncitoare. Rezultatul? Credem că cele aproximativ 22.000 de motoare electrice produse peste plan în perioada cît au lucrat elevii este în bună parte și contribuția acestora. Vă închipuiți ce efecte de ordin educativ au asemenea acțiuni asupra tinerilor. Consider că în scurt timp întreprinderile ne vor solicita ele, vor face „comenzi” de ajutoare, imbinîndu-se cum nu se poate mai firesc nevoile noastre cu ale întreprinderilor. Cîștigul va fi reciproc.

„Elevul trebuie nu numai să deprindă o meserie, ci să o practice integrat într-un colectiv de muncitori!”

TITU BOGDAN: În toate cazurile date trebuie văzută și latura educativă a integrării elevilor în producție, a participării lor la viața și activitatea colectivelor muncitorești. Exemplele citate și cele necitate trebuie să se extindă, să se generalizeze în fiecare județ, în întreaga țară. Sînt ferm convins că pregătirea pentru munca productivă nu înseamnă numai pregătirea într-o meserie anume, nu numai confecționarea unor obiecte, ci mult mai mult, înseamnă o schimbare fundamentală a unei concepții de viață, o reconsiderare a unei atitudini față de munca fizică de orice natură. Nu-i de ajuns ca elevul să deprindă o meserie; el trebuie să o muncească, să trăiască într-un colectiv de muncitori, să privească conștient contribuția sa la producția de bunuri materiale. Trecerea fiecărui tînar printr-o școală a muncii, activitatea fiecărui elev într-un mediu muncitoresc sînt pedestale solide la formarea personalității viitorului constructor al comunismului.

Prof. ELENA GEORGESCU,
inspector școlar general al județului Brașov

didactic și piese de laborator sau de atelier.

Totodată, nu am neglijat obiectele care pot fi valorificate prin vânzare — bunăoară, cele de uz casnic — astfel încît elevii să vadă și pe această cale că munca lor a fost folositoare. Fondurile obținute prin vânzările cu prilejul expozițiilor școlare (aici trebuie să amintesc că în municipiul Brașov funcționează, de cîteva luni, în cadrul magazinului „Turist”, și un raion cu lucrări ale elevilor destinate vânzării publicului larg) sînt rezervate tot îmbogățirii bazei materiale a școlilor, a atelierelor, a laboratoarelor — deci pentru autodotare.

Menționez că am avut grijă să nu transformăm munca tehnico-productivă și mai ales vânzarea produselor într-un scop în sine. De altfel, înțelegem să cultivăm la copii sentimentul că pot fi folositori societății și să creăm premisele utilității lor sociale de mai tîrziu, în primul rînd orientînd școlile spre obiectele necesare autodotării, umplerii unor go-

lui an e bine să întrezărim sensurile mai durabile. Iată, noi socotim că în școlile argeșene a început să se cristalizeze o nouă mentalitate despre muncă. Asta este bine. Apoi s-a trezit interesul pentru lucrurile utile, s-au căpătat deprinderile omului gospodar care își rezolvă singur treburile casnice. Pe aceeași linie, de pildă, aș releva, printre altele, faptul că în toate școlile județului este pe cale de a se generaliza inițiativa ca fiecare elev și elevă să aibă costumul său popular, specific zonei folclorice în care se află, cusut și confecționat în timpul anilor de școală.

Dar mai presus de orice ne bucură faptul că începe să se întrezărească o legătură trainică între unitatea școlară și unitatea de producție — fabrică, uzină, cooperativă meșteșugărească, șantier, cooperativă agricolă de producție. Aș vrea să dau și aici un exemplu. La început la Fabrica de motoare electrice Pitești unii ingineri și tehnicieni au privit foarte neîncredători participa-

Prof. TITU BOGDAN,
inspector școlar general al județului Alba

-disciplină de învățămînt

demn. Un mare adevăr am desprins din aceste cuvinte — noi purtăm răspunderea pentru viitorul societății noastre și trebuie să ne gândim la această înaltă responsabilitate pe care o avem.

MARIA VICOL (Bacău): Deși pași vizibili s-au făcut în domeniul pregătirii elevilor pentru muncă, nu putem spune că am făcut totul. Nu am făcut tot ce trebuia pentru pregătirea tineretului în pas cu cerințele societății socialiste în care trăim. Școala rămîne încă datoare, reacționează cu întârziere la imperativele epocii și pe bună dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a cerut să acționăm mai prompt, cu mai multă fermitate. Nu este o mîndrie pentru noi că un important număr de absolvenți ai școlii generale și îndeosebi ai liceului de cultură generală nu este obișnuit cu munca, nu muncește, că uneori ani de zile foștii liceeni sînt total absenți de la viața socială și economică, nu contribuie cu nimic la propășirea societății în care trăiesc, societate care i-a crescut mari și i-a învățat carte.

Trebuie să reflectăm aici și la vina școlii de cultură generală care la ora aceasta nu le deschide tinerilor perspective prea clare după absolvire. Realitățile din județul nostru, cel puțin, confirmă că cea mai mare parte a elevilor se orientează spre școli cu finalitate care îi pregătesc într-un domeniu de activitate, care le dau o calificare. Concursul de admitere din acest an arată mai mult ca oricînd creșterea interesului pentru liceele de specialitate și pentru cele pedagogice unde a fost un mare aflux de candidați — pînă la 10 pe un loc — și unde media minimă de intrare a fost foarte ridicată. Este o cerință imperioasă ca liceul de cultură generală să fie regîndit, să fie conceput în așa fel încît și el să aibă o finalitate.

„Este necesară o cuprindere mai mare a elevilor în producție și totodată o creștere a perioadei de muncă efectivă“

RED. Este momentul, credem, ca în cadrul discuției noastre să trecem la formularea unor idei, a unor propuneri privind modul în care s-ar putea realiza acest deziderat.

FERNAND CHIREA (Teleorman): Gîndindu-mă la

Prof. FERNAND CHIREA,
inspector școlar
general al județului
Teleorman

sistem de învățămînt, începînd din clasele cele mici, chiar din perioada preșcolară și pînă la terminarea studiilor superioare. În tot acest timp tînrul trebuie educat în spiritul muncii, învățat să muncească, trecut prin școala producției efective. Alfabetul muncii, primele deprinderi practice trebuie — după părerea mea — învățate încă de la începutul școlii și urcat apoi treaptă cu treaptă către însușirea unei meserii sau a unor meserii, după care să urmeze o calificare într-o profesiune. În școală se pot învăța multe meserii utile, necesare, indispensabile vieții cotidiene — lăcătușărie, tîmplărie, electrotehnică, instalații, confecții, tricotaie, artizanat. Și tot în școală se pot pune bazele unei calificări într-o profesiune care să fie apoi exercitată într-o întreprindere industrială, cooperativă meșteșugărească, unitate agricolă, șantier de construcții etc. Școala generală de 10 ani ar putea da la absolvire atestate care să confirme o pregătire profesională de un anumit grad, iar liceul — odată cu diploma de bacalaureat — ar putea să dea posibilitate absolventului să obțină și un certificat de calificare. Desigur că existența unor

Prof. MARIA VICOL,
inspector școlar
general al județului
Bacău

atestate și certificate de pregătire profesională ar facilita integrarea mai rapidă a absolvenților în viața economică și socială a țării.

Atestatul sau certificatul presupune desigur și o pregătire profesională serioasă mult mai temeinică decît cea de pînă acum. Ea ar putea fi realizată prin participarea elevilor la muncă în întreprinderi industriale sau în agricultură, ca și în atelierelor școlare, timp de cite o zi pe săptămîină, în cursul anului de învățămînt și cite o lună în vacanța de vară. Luna aceasta de vară să fie o perioadă de activitate intensă desfășurată în producție, pe baza unui plan de producție, cu program adecvat etc. Dacă avem în vedere numărul total de ore astfel distribuite pe durata întregii perioade de școală, din

diferitele posibilități de dezvoltare a instruirii tehnico-productive a elevilor, consider că problema trebuie privită în ansamblu, pe întregul

clasa a V-a și pînă în clasa X-a și în toți anii liceului, constatăm că numărul acestora echivalează cu aproape doi ani, adică atît cît se cere pen-

tru însușirea unei calificări profesionale.

FLORIAN DIȚULEASA: Adevărat. Este necesar întîi însușirea unui alfabet al

Prof. FLORIAN DIȚULEASA,
inspector școlar
general al județului
Argeș

muncii — realizabil în clasele școlii generale — pentru a trece apoi la o calificare mai temeinică. Eu aș zice că după absolvirea clasei a X-a a școlii generale elevul să intre un an în producție. Asta în mod obligatoriu, după care să poată relua cursurile în anul III de liceu. Chiar și elevii din liceele de cultură generală ar fi bine să intrerupă

pentru un an cursurile și să intre în producție. Revenirea în anul III să fie condiționată de obținerea unui certificat de calificare prin ucenicie la locul de muncă. Propunînd această cale de antrenare mai activă a elevilor în munca productivă am în vedere și necesitatea ca planul și programele de învățămînt ale claselor a IX-a și a X-a să fie identice cu cele ale anilor I și II de liceu. Poate unii vor fi șocați de această propunere. Să nu ne speriem, introducerea elevului în producție îl disciplinează, îi formează un orizont mai larg asupra vieții, îl face folositor, îl scutește de spectrul acela al fricii de a se rata în urma nereușitei la examen. Părerea mea este că elevul nu uită învățătura mergînd un an în producție, dimpotrivă cîștigă o maturitate în gîndire, cultura sa generală devine mai completă, mai largă.

TITU BOGDAN: Și apoi, în acest an școala ar putea — sau mai bine zis ar trebui — să organizeze pentru elevii săi aflați în producție consultații și alte forme de legătură permanentă. Și eu sînt de părere că o perioadă mai mare de muncă a elevului direct în mediul muncitoresc sau țărănesc este necesară, este indispensabilă pentru formarea viitorului specialist, a intelectualului, inginerului, economistului, cercetătorului de mîine.

ELENA GEORGESCU: Există desigur multe variante prin care se poate ajunge la o sporire a ponderii instruirii tehnico-productive în pregătirea tinerilor pentru viață,

pentru muncă. M-am gîndit, de pildă, la o altă posibilitate. În propunerea mea vizez întărirea puternică a școlii generale de 10 ani odată cu generalizarea sa. În cadrul ei să

se păstreze în linii mari actuala pondere a muncii ca disciplină de învățămînt. În clasa a X-a însă, să se sporească pregătirea practică pînă la 3 zile pe săptămîină. După absolvirea școlii de 10 ani — timp de 8—9 luni absolvenții să aibă posibilitatea să se calibreze prin ucenicie la locul de muncă, și să obțină categoria II de salarizare. O parte din ei vor rămîne să lucreze în producție, altă parte — cei care vor dori — vor putea să urmeze mai departe liceul — un liceu de doi ani. Și mai departe, în funcție de rezultatele la învățătură, aceștia se pot prezenta și la învățămîntul superior. Adică un sistem deschis și cu largi perspective și posibilități de promovare pe orice treaptă de învățămînt. În paralel văd o mai mare dezvoltare a liceelor de specialitate concepute, tot ca în prezent, cu o durată de 5 ani și cu profile și specialități diferite. Pentru un număr foarte mic de elevi — cei cu aptitudini deosebite — să existe o rețea de licee profilate: licee de cultură fizică și sport, licee de muzică și arte plastice, licee de artizanat, licee de matematică și fizică, de fizică și chimie, de chimie și biologie, licee clasice, umaniste etc. Absolvenții acestor licee vor putea participa la concursul de admitere în instituturile corespunzătoare profilului sau al specializării pe care au făcut-o în liceu. Planul de învățămînt al acestor licee ar trebui în așa fel întocmit încît și în cadrul acestora să se efectueze activități tehnico-productive, iar pe timpul verii elevii să participe o lună la munca în întreprinderi, pe șantiere, în agricultură etc.

Dezbaterea noastră a avut în vedere și numeroase alte aspecte concrete sau de amănunt privind posibilitățile de extindere a pregătirii pentru muncă a tineretului. Participanții au fost unanimi în a aprecia că sînt necesare e-

Dezbaterea la care am invitat cîțiva inspectori generali a relevat numeroase opinii, propuneri, sugestii privind îmbunătățirea formei și conținutului instruirii tehnico-productive. Ideea care s-a desprins a fost aceea că există largi posibilități de participare mai activă a elevilor în munca productivă, că sarcinile trasate de partid în domeniul formării tinerii generații pentru societatea socialistă și comunistă vor fi transpuse în viață cu toată hotărîrea.

Dezbatere organizată de
MIRCEA IONEL

forturi pentru ca mult mai mult decît pînă acum școala să-i educe pe elevi în spiritul muncii, să-i învețe să muncească în orice domeniu de activitate, pornind de la ideea — subliniată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — că „orice muncă folositoare societății este o muncă de onoare“.

„Oamenii școlii sînt gata să se angajeze cu toată răspunderea la îndeplinirea acestor măsuri“

MARIA VICOL: În continuare aș vrea să mă refer la unele măsuri necesare pentru transpunerea în viață a acestor sarcini trasate de partid și să fac, propuneri în acest sens. O activitate importantă și plină de satisfacție ne așteaptă pe noi, cadrele didactice. Întreaga noastră preocupare, pregătirea, perfecționarea noastră trebuie să aibă în vedere realizarea acestei misiuni de înaltă răspundere. Mă gîndesc apoi și la o serie de acțiuni menite să ridice nivelul de pregătire al actualilor și viitorilor profesori. În facultățile care pregătesc, de exemplu, profesori de biologie și agricultură trebuie să se acorde o mai mare atenție pregătirii lor pentru munca practică pe care o vor avea de efectuat în școală.

O altă serie de îmbunătățiri trebuie aduse bazei materiale existente, a laboratoarelor și atelierelor școlare. Atît Ministerul Învățămîntului cît și inspectoratele școlare și conducerea de școli trebuie să manifeste un mai mare interes pentru dotarea și autodotarea acestora. Substanțial trebuie să intervină aici sprijinul unităților economice din localitățile respective, unități care să patroneze școlile.

Gîndindu-ne la dezvoltarea instruirii tehnico-productive trebuie să avem în vedere, din timp asigurarea celor mai prielnice locuri de muncă, de practică, atît în perioada școlară cît și după absolvirea școlii. Cred că această problemă trebuie ca în perioada următoare să fie dezbătută mai cuprinzător de către Ministerul Învățămîntului împreună cu Ministerul Muncii și cu celelalte ministere economice; sînt necesare în acest sens și unele reglementări elaborate de Consiliul de Miniștri.

Oamenii școlii sînt gata să se angajeze cu toată răspunderea la îndeplinirea acestor măsuri care izvoresc dintr-o cerință obiectivă a stadiului de dezvoltare în care se află societatea noastră socialistă.

PANORAMIC

MUNCA — disciplină de învățămînt

ANUL ȘCOLAR 1971-72

— Până la 15 septembrie mai sînt 40 zile.

A început numărătoarea inversă —

În puține domenii ale vieții din învățămînt se relevă atît de pregnant dialectica raportului între inovație și tradiție ca în componentele acestei etape de pregătire a unui nou an școlar.

Evident, este un adevăr care nu se mai cere demonstrat că fiecare nou an de învățămînt aduce cu sine elemente cu totul inedite, fenomene novatoare, descriind un segment nou de curbă pe spirala cunoașterii. Cu atît mai mult această caracterizare este proprie anului școlar 1971—1972 menit, — prin profunda analiză constructivă efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu asupra valorii actului educativ și formularea de către secretarul general al partidului a cerințelor față de un învățămînt proiectat spre viitor — să devină

un an de structurală cotitură în istoria învățămîntului românesc.

Pentru a releva însă — pe uriașul poligon unde se desfășoară pregătirile noului an de învățămînt — conținutul novator al acțiunii, investigațiile reporterului trebuie să urmeze traseul unor repere tradiționale: stadiul realizării construcțiilor școlare ce vor fi date pentru prima oară în folosință—pregătirea optimă a spațiilor de învățămînt existente — editarea și difuzarea noilor manuale școlare — noutățile pe tărîmul materialului didactic — asigurarea rechizitelor școlare.

În sfera acestui complex de factori pornim, începînd cu acest număr, să prezentăm rezultatele investigațiilor redacției noastre.

Contraste: șantierul de construcții și șantierul de delăsării

Prima escală în raidul nostru pe traseul pregătirilor pentru noul an școlar am făcut-o la unele șantiere de construcții ale învățămîntului. Caracteristica cea mai demnă de relevat a multora dintre construcțiile școlare înalte în acest an este faptul că ele includ valențele majore ale participării directe a elevilor la realizarea lor.

• Să ne oprim în primul rînd, în partea de apus a județului Tulcea, la Topolog, unde se înalță clădirea unei noi școli. Tînăra generație a Dobrogei, urmînd exemplul mai vîrstnicilor, care au cîștigat însemnate victorii în bătălia belșugului, înscrie fapte demne de laudă pe răbojul construcției. A devenit un titlu de cinste pentru fiecare elev al Liceului din Topolog să lucreze cel puțin două săptămîni pe șantierul unde se înalță noua școală cu opt săli de clasă, din contribuția voluntară a tuturor locuitorilor. Toate lucrările de fundație, încărcatul și descărcatul materialelor de construcție, stivuirile, prepararea mortarului, aprovizionarea punctelor de lucru cu materiale sînt realizate integral de către elevii liceului. Datorită avîntului, tineresc, emulației lor în muncă, clădirea școlii crește vîzînd cu ochii. Deși, din cauza unor condiții obiective, lucrările au început aici mai tîrziu decît pe alte șantiere școlare, nu peste multă vreme clădirea întregii școli va fi gata „de roșu”, urmînd să se efectueze, în același ritm accelerat, finisările interioare și exterioare.

Cu remarcabile rezultate pe

frontul construcției școlare, lucrează la înălțarea clădirilor de noi școli și elevii din Intorsura Buzăului, județul Covasna, ca și numeroase brigăzi de elevi din județul Caraș-Severin.

• Entuziasmul și inițiativa, imbinat cu spiritul gospodăresc și-au dat mîna într-o acțiune demnă de toată lauda care se desfășoară pe șantierul Liceului din Eforie Sud. Aici se înalță o sală de sport de tip olimpic, clădirea propriu-zisă a școlii se extinde cu patru săli de clasă, construindu-se totodată și patru ateliere de lăcătușărie și tîmplărie. Remarcabil este însă faptul că, începînd cu proiectul noilor construcții — executat de cîțiva părinți arhitecți și ingineri — și terminînd cu lucrările calificate și auxiliare, executate prin munca voluntară a elevilor și în regia proprie a școlii, totul este inițiat și finalizat de acest colectiv demn de laudă. Modul cum au fost realizate majoritatea sumelor investite în construcție reprezintă și el o mărturie a inițiativei și spiritului gospodăresc care domnesc aici: școala a organizat, începînd din anul trecut, în internat și într-un camping amplasat pe terenul alăturat, o colonie de vacanță pentru turiștii străini, de servită integral de personalul liceului. Pe parcursul celor doi ani de aplicare a acestei inițiative se vor realiza peste 600 000 de lei venit, ce vor fi investiți în construcție.

• Cu rezultate pozitive pe tărîmul construcțiilor școlare înalțate din fonduri centralizate sau prin contribuția vo-

luntară a locuitorilor se vor mîndri și județele Bacău, unde au fost terminate sau se află în fază de finisaj 112 săli de clasă, Vilcea — cu 123 de clase terminate sau aflate într-un stadiu avansat de finisaj, Neamț — cu 84 de săli de clasă. La Tîrgu Jiu sute de elevi vor avea bucuria de a începe noul an școlar în clădirea modernă a școlii cu 16 săli de clasă din str. Oltului, clădiri cu 8 săli de clasă își vor deschide pentru prima oară larg porțile în fața unor noi colective școlare la Bacău, la Moinești, la Piatra Neamț, la Roman, iar elevii liceului din Titu vor dispune în anul școlar viitor de un modern internat cu 216 locuri.

• Într-un contrast flagrant și supărător apar gravele rămîneri în urmă înregistrate pe șantierele de construcții școlare din județele Arad, Buzău, Ialomița, Mehedinți și Teleorman, unde întreprinderile locale de construcții au mari datorii neonorate față de elevi. Organele direcției tehnice de construcție din Ministerul Învățămîntului, inspectoratele școlare județene fac în această perioadă eforturi susținute pentru recuperarea rămînelor în urmă semnalate. Cuvîntul faptelor pe șantier trebuie să și-l spună însă în primul rînd constructorii. Așteptăm să consemnăm răspunsul lor pozitiv, concretizat în terminarea obiectivelor școlare din județele în care sînt restanțieri. Așteptăm totodată măsurile corespunzătoare întreprinse în această direcție de comitetele executive ale sfaturilor populare județene.

În numeroase localități elevii muncesc la înălțarea noilor școli. Iată o imagine a acestei activități entuziaste desfășurate pe șantierul noii școli din Topolog, județul Tulcea

Cum se va desfășura difuzarea rechizitelor școlare?

• La această întrebare tovarășul H. Zoltan, director comercial al Centrului de librării și difuzare a cărții — București ne răspunde:

„La toate sorturile de caiete, stilouri, pixuri, creioane, gume, cerneluri, tușuri s-a făcut o aprovizionare mult sporită cantitativ față de anul trecut și într-o gamă mai bogată. O atenție deosebită am acordat acelor rechizite la care, anul trecut, am constatat carențe de aprovizionare în raport cu cererea. S-au comandat cantități de trei ori mai mari față de anul trecut la caietele de biologie, de pildă, și cantități mult sporite de caiete pentru geometrie și blocuri de desen format mare A 3. Cantități și sortimente suficiente vor exista și la raioanele de ghiozdane și serviete școlare. În ceea ce privește echerile, liniile, floralele etc. din material plastic, singurele sortimente la care nu am putut pînă în prezent să asigurăm totalul cantităților în raport cu cererile estimate, am prevăzut completarea acestora cu materiale similare executate din lemn.

Difuzarea se va face printr-un număr mare de unități, pentru a se evita pe cît posibil aglomerația. Recomandăm totuși ca aprovizionarea cu rechizite să se facă din vreme și să nu se lase totul pentru ultimele zile înainte de deschiderea școlilor.

• Din județul Prahova primim, de asemenea, o știre îmbucurătoare în acest sens. La noi — ne comunică inspectorul școlar șef Ion Cristescu — toate cooperativele de consum au și fost aprovizionate cu rechizite școlare. S-a organizat, de pe acum, vînzarea lor în seturi, (pe clase), acțiunea desfășurîndu-se și cu concursul cadrelor didactice, la recomandarea Inspectoratului școlar județean. Cooperativele dispun în prezent de toate sortimentele de rechizite. De asemenea, prin C.L.D.C., au fost organizate chioșcuri de desfacere și în școli, iar în municipiul Ploiești, în afară de librării rechizitele se vînd și într-un centru special amenajat.

Tur de orizont editorial

Un scurt bilanț „la zi” al stadiului editorial în care se găsesc manualele anului școlar 1971—1972. Turul de orizont îl efectuăm în compania profesorului MIHAI ROMAN, redactor șef al Editurii didactice și pedagogice.

— Pînă la această dată — ne spune interlocutorul nostru — au apărut 474 dintre manualele prevăzute în acest an școlar pentru învățămîntul de cultură generală urmînd, conform planificării — către respectarea căreia sînt orientate principalele forțe ale editurii noastre — ca restul, pînă la totalul de 522 de titluri cuprinse în planul pe anul 1971, să fie gata tipărite pînă la data de 20 august.

Deși editarea unui manual este un proces de lungă durată, colectivul nostru s-a străduit ca, urmînd indicațiile recentelor documente de partid, să ridice țînuta ideologică și edu-

cativă a unora dintre manuale, chiar în faza finală a procesului editorial. Astfel, de pildă, la manualul de literatură română pentru anul I de liceu, care urmează să apară în zilele următoare, s-a pus un accent mai puternic pe caracterul național și patriotic al celor mai valoroase creații ale literaturii noastre și asupra spiritului de partid, militant, al realizărilor de frunte ale literaturii contemporane. De asemenea va apare, revizuit în lumina documentelor de partid, manualul de istorie a României pentru clasa a XII-a.

În sprijinul desfășurării unui învățămînt de o țînută ideologică și politică ridicată au fost editate și se editează în continuare o serie de broșuri ajutoare pentru cadrele didactice și pentru elevii din clasele mari care studiază științele sociale. Citez dintre titlurile acestora: „Știința conducerii”,

„Știința organizării”, „Sistemul informațional”, „Eficiența economică”, „Ce este venitul național” etc.

— Ce caracterizează noile manuale și lucrările revizuite?

— Se poate sublinia tendința generală către o mai strînsă legătură a prezentării cunoștințelor cu practica construcției socialismului, o orientare spre modernizare în conținut și în prezentarea lucrărilor, creșterea accesibilității și eliminarea unor date nesemnificative.

O trecere în revistă pe grupe de clase, evidențiază calitățile grafice sporite ale manualelor pentru clasele I—IV — majoritatea editate anul acesta în culori. În manualele de limba română pentru clasele a II-a și a IV-a s-a acordat o atenție sporită selectării unor texte din clasici, cu profunde valențe educative. Într-o țînută științifică și metodică superioară se prezintă și manualele de arit-

metică pentru clasa a II-a, de geografie și cunoștințe despre natură pentru clasa a IV-a, ca și manualele de limbi străine pentru clasa a VII-a, realizate într-o concepție modernă, în care accentul cade pe limba vorbită și pe exercițiul practic-aplicativ. Din grupa manualelor de liceu, consider că se vor bucura de aprecierea cadrelor didactice și a elevilor noul manual de geologie pentru anul I, chimia pentru anul I — cuprinzînd trei capitole noi, fizica pentru anul I, secția umanistă.

— Ne-ați vorbit despre o parte dintre lucrările ajutoare care se editează. Ce alte lucrări de acest fel urmează să apară și care este ponderea totală a diferitelor materiale ajutoare în planul editorial din acest an?

— În total vom edita 123 de lucrări didactice ajutoare — exerciții de analiză gramaticală

și de ortografie, antologii de lectură pentru clasele I—IV, culegeri de probleme pentru matematică, fizică și chimie, manuale pentru învățători, broșuri în limbi străine. De asemenea vor sta la dispoziția școlilor 52 de discuri pentru predarea limbii române, a limbilor materne ale naționalităților conlocuitoare și a limbilor străine, șase hărți geografice, un atlas și 27 de planșe didactice.

NOTA REDACȚIEI: Consemnînd aceste strădăni lăudabile, ne exprimăm nădejdea că cei mai tîrziu la 1 septembrie toate școlile vor dispune de manualele necesare și că difuzarea lucrărilor ajutoare menționate se va desfășura și ea pe deplin satisfăcător.

Pagină redactată de
MIRCEA HERIVAN
HRISTU CĂNDROVEANU

Imagini cu salopete albastre pe un itinerar argeșean

Toată energia tineretului
in slujba propășirii
patriei socialiste

Urmind un itinerar pe care ne-am propus să surprindem câteva imagini ale brigăzilor de elevi angajați în ampla și generoasă acțiune de muncă voluntar-patriotică, am făcut o primă oprire la câteva kilometri înainte de intrarea în Pitești, la Cooperativa agricolă de producție din Ștefănești.

CROIND DRUM APELOR

Părăsind șoseaua și urmind un drum vicinal, am pătruns adinc în lanurile de porumb. Acolo, sub soarele arzător de iulie, împrăstiați de-a lungul unuia din canalele principale aparținând sistemului de irigații Ștefănești-Topoloveni, i-am întâlnit pe cei 74 de elevi ai Liceului „Nicolae Bălcescu” din Pitești, constituiți în Brigada „Argeș 25” și conduși de profesorul Constantin Fulgeanu.

Imaginea acestor adolescenți înarmați cu lopeți și cazmale este cuceritoare. Sunt echipați cu salopete albastre, la bluzele cărora cei mai mulți dintre ei au renunțat, preferind să-și expună busturile tinere și deja bronzate, bălăii directe a razelor de soare. E o adevărată plăcere să vezi aceste chipuri înrourate de sudoarea muncii, aceste brațe încă neimplinite, dar viguroase, încordându-se în efortul de a croi drum apelor care vor hrăni lujerele viitoarelor recolte.

Canalul, care măsoară între 0,5—1 m. adâncime și 1,00—3m. lățime și care presupune excavarea a aproximativ 5 000 m.c. de pământ, este de-acum, pe jumătate, gata. Opera aparține în întregime elevilor. Brigada „Argeș 25” continuă aici lucrările brigăzii „Argeș 22” constituită din elevi de la liceele „Vlaicu Vodă” din Curtea de Argeș și „Nicolae Bălcescu” din Pitești. La sfârșitul unei perioade care se întinde între 5 iulie și 14 august, trei sute de elevi argeșeni vor fi lucrat pe acest șantier. Trei sute de elevi vor putea declara cu mândrie că în vara anului '71 și-au adus părticica lor de contribuție la edificarea economică a patriei.

Deocamdată lopețile mușcă din pământul înțelenit. Deocamdată undeva, în depărtare, la capătul liniei drepte a canalului parcă trasă cu rigla printre lanurile de porumb, flutură drapelul roșu al echi-

pei fruntașe condusă de Vale-riu Oprea. Deocamdată echipa lui Alexandru Popescu se ambiționează „să tragă tare” cu intenția precisă de a muta drapelul undeva „mai pe la mijloc”. „Așa... cam la mijlocul echipei noastre”, precizează „mexicanii” Ionel Trăilescu și Mihai Bleju, supranumiți astfel pentru imensele pălării de pai cu care se protejează împotriva insolației și, tot deocamdată, profesorul C. Fulgeanu, notează cu zece, conform unei firești deformații profesionale, câteva „exceleții”: Gheorghe Cosmescu, Alexandru Sorescu, Ștefan Ciobanu, Dinu Valerian... Lista ar putea continua. Nicolae Ionescu, inginer la O.I.F. (Oficiul de îmbunătățiri funciare, antreprenor al lucrării) confirmă notarea și ține să adăugăm, spre satisfacția organizatorilor, că brigada își are sediul în localul Școlii generale nr. 1 din Ștefănești unde condițiile de cazare sunt foarte bune.

TITLU CU TRADIȚIE ȘI CELEBRITATE

Traversăm municipiul Pitești — și ne îndreptăm către Cîmpulung-Muscel. Rememorăm câteva date pe care ni le-a pus la dispoziție inspectoratul școlar al județului Argeș. În această vară, peste 4 000 din elevii liceelor și școlilor profesionale ale județului participă la acțiuni de muncă voluntară

Intrăm în Cîmpulung cu intenția de a vizita șantierul Combinatului de materiale pentru construcții de la Mateiaș. Alura foarte tinerească a unui grup de muncitori pe care i-am întâlnit pe stradă „Traian” ne îndeamnă să ne oprim. Sînt, așa cum am bănuțit, elevi. Sînt elevi ai liceului „Dinicu Golescu” din localitate, conduși de profesorul Aurelian Stoicescu și tehnicianul Arpad Bertalam. Este vorba din nou despre un canal, de data asta cu rațiuni edilitare. Elevii care lucrează aici constituie Brigada „Argeș 26”. (Este momentul să fac o precizare. Într-o discuție purtată la Pitești, tovarășul Constantin Voineag, prim secretar al Comitetului județean U.T.C., ne-a atras atenția că, deși pe cuprinsul județului sînt numeroși elevi care participă la acțiuni de muncă voluntar-patriotică, numele de „Brigada Argeș” — devenit de-acum tradițional și celebru — nu-l primesc decît anume grupuri de elevi care se disting în mod deosebit în acest gen de activitate). Nu mai dau amănunte despre specificul lucrării. Știe oricine cit pămînt trebuie vînturat pentru a săpa și astupa la loc acele șanțuri în care se îngroapă uriașele inele de ciment menite să asigure respirația subterană a așezărilor urbane. Amin-

Mateiaș, am întâlnit „Brigada Argeș 27” alcătuită din 51 de elevi de la Grupul școlar al Uzinei de mașini-Muscel. Sînt elevii din anii II și III, viitori electricieni, mecanici, montatori, mecanici auto, sculeri. Mulți dintre ei au lucrat anul trecut pe șantierul de pe Valea Lotrului în brigada care a obținut locul I pe țară și sînt

numai dovada pasiunii pentru muncă, dar și pe aceea a priceperii și competenței. Dintre acești harnici elevi, pedagogul Constantin Stana, conducătorul brigăzii, ține să cităm neapărat câteva nume, ale celor mai buni dintre cei mai buni. Li îndeplinim dorința: Ion Ispas, Ion Tănase, Aurel Toader, Dumitru Gănescu.

„...Muncind aici, sub soarele torid al verii, cu o pasiune ce nu ne-o cunoșteam înainte, putem spune pe deplin încredințați că am descoperit atît de marele și atît de simplul secret al demnității noastre tinerești — munca”.

(Din telegrama adresată Comitetului Central al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU de brigada „Argeș” — Pitești)

patriotică. Patru sute de elevi li ajută pe constructorii la edificarea sălii sporturilor din Pitești. Alte 1 200 de elevi de la liceele „Zinca Golescu” „Al. Odobescu” și de la Liceul economic lucrează pe toată durata vacanței de vară la sortarea legumelor, a fructelor și la prepararea conservelor în cadrul unor fabrici ale industriei alimentare.

tesc numai în treacăt că elevii ca Nicolae Dumitrescu, Viorel Mirzac, Constantin Ciobanu, Cornel Scarlat (iarăși regret că nu pot înșira o întreagă listă) nu s-au arătat în această activitate cu nimic mai prejos decît constructorii, alături de care lucrează cot la cot.

La Combinatul de materiale pentru construcții de la

hotărîți să nu dezmință faima căpătată acolo. Fie că muncesc la tronsoanele de cale ferată pentru macaralele care rulează de-a lungul construcțiilor de pe șantier, fie că sapă șanțurile în care vor fi îngroapate fevile pentru gaz metan (și lucrul în aceste șanțuri traversînd un teren cu ape freactice nu este dintre cele mai simple), elevii brigăzii „Argeș 27” fac nu

★
In călătoria noastră, n-am întâlnit decît câteva din numeroasele brigăzi argeșene de muncă voluntar-patriotică. Dar văzîndu-i la lucru, discutînd cu elevii, am încercat să aflăm ce anume determină aici acel elan în muncă, acea pasiune și harnicie care au purtat faima acestor brigăzi de-a lungul și de-a latul patriei. Privite de aproape „taină” se dezvăluie ușor: obiectivele șantierelor au fost astfel alese, munca elevilor a fost astfel organizată încît ei să aibă conștiința că sînt angajați în nobila acțiune de construcție economică a patriei, că energia lor tinerească slujește efectiv propășirii României socialiste. În cunoașterea acestor realități izvorăsc entuziasmul, elanul în muncă, acea dăruire pasionată caracteristică brigăzilor de muncă voluntar-patriotică ale județului Argeș.

OCTAVIAN BUZESCU]

Alba

Vastă mobilizare de energie tinerească în generoasa acțiune de muncă voluntar-patriotică, pe întreg cuprinsul județului!

300 de brigăzi ale tineretului.

3 000 de elevi angajați în campania de recoltare și treieris.

Alți 2 000, pe diferite șantiere și sectoare economice de interes republican și județean.

Bilanțul parțial, la mijloc de vară: ajutorul dat la modernizarea drumului național Cîmpeni—Beiuș, la construirea internatului Liceului din Abrud, a noului local al Liceului din Sebeș.

Și, 7 000 kg. de plante medicinale colectate de elevi din flora spontană.

Bihor

O caracteristică pentru brigăzile de muncă voluntar-patriotică — marea complexitate și varietate a lucrărilor efectuate.

Cîteva exemple: elevii Liceului

Pretutindeni, caratele muncii

„Emil Gojdu” din Oradea, ajută la recoltatul fructelor din livezile stațiunii experimentale locale. Cei ai Liceului „Samuil Vulcan” din Beiuș, lucrează la pepinierele Ocolului silvic și la Fabrica de mobilă. Elevii Liceului din Aleșd muncesc pe șantierul de construcții de la Chis-tag din cadrul Trustului de construcții locale, iar elevii Liceului din Orașul Petru Groza pot fi găsiți pe șantierul construcțiilor de drumuri din Nucet, după cum cei ai Liceului nr. 4 din Oradea pot fi întâlniți la lucrările de îndiguire de pe pîrîul Perța.

Botoșani

Cifre care vorbesc prin ele însele! 118 brigăzi de muncă patriotică. 4 225 de elevi, pe șantiere.

Elevii participă la construirea a 28 de obiective social-culturale (școli, dispensare, ateliere-școală), a 9 baze sportive și la întreținerea culturilor. Pînă la 23 iulie elevii județului Botoșani au fabricat 80 000

de cărămizi, au reamenajat stadionul „1 Mai”, au prășit culturile de porumb, sfeclă și soia pe o suprafață de 632 ha., au strîns 2 200 kg. plante medicinale, au executat lucrări de întreținere a pășunilor pe 800 de hectare și lucrări de lăstărit în vii pe 56 ha. La care se adaugă contribuția acelor antrenanți în lucrările de întreținere a plantațiilor tinere pe 25 ha. și de combatere a eroziunii solului, de desecări și defrișări pe 172 ha.

Buzău

Toate, dar absolut toate lucrările de întreținere a unei vii în suprafață de 85 ha. au fost executate, în perioada 17 iunie — 1 iulie, de elevii ai Liceului Mihai Eminescu. În același timp, colegii lor de la Liceul B.P. Hașdeu au efectuat lucrări de amenajare a Stațiunii Monteoru (stațiune care reprezintă de altfel un centru unde s-au concentrat cele mai multe forțe ale brigăzilor de elevi).

De reținut, pentru cei care călătoresc pe șoseaua internațională E 20: straturile de pămînt fertile de pe peluzele care mărginesc șoseaua au fost așezate de elevii buzoieni, iar săpăturile necesare instalării conductei principale de aducție a apei potabile în Rîmnicu Sărat au fost, de asemenea, făcute de elevii acestui oraș.

Totodată, elevii județului au recoltat cantitatea de 10 tone de plante medicinale.

Vilcea

5 tabere organizate între 21 iunie și 30 august, care efectuează în cadrul întreprinderii județene de construcții diverse lucrări edilitare. Taberele vor cuprinde pînă la sfîrșitul perioadei, 250 de elevi de la liceele Nicolae Bălcescu, Vasile Roaită și Liceul pedagogic. De menționat munca voluntar-patriotică desfășurată de 150 de elevi ai aceluiași liceu între 5 iulie și 30 septembrie în cele 3 tabere ale Fermei din Budești. Și munca celor peste 300 de elevi de la Grupul școlar pentru industrializarea lemnului care construiesc un atelier al școlii.

POSTFAȚĂ LA DOUĂ CONFRUNTĂRI INTERNATIONALE

Olimpiada de matematică

Dincolo de rezultatul consemnat în clasamentul premiilor celei de a XIII-a Olimpiade internaționale de matematică, în care figurează la loc de cinste numele tinerilor români **Alexandru Dimca** de la Liceul nr. 3 din Constanța, deținător al unui premiu II, **Dan Timotin**, Liceul „Nicolae Bălcescu”, **Ștefan Ralescu**, Liceul „Mihai Viteazul”, ambii din București, **Radu Gologan**, Liceul nr. 1 din Brașov, **Mircea Martin**, Liceul „Iacob Mureșanu” din Blaj, deținători ai cîte unui premiu III, desfășurarea acestei însemnate întreceri pe tărîmul științei este, acum, „post festum”, prilej de reflecție și concluzii cu privire la unele probleme de conținut și didactice ale învățămîntului matematic. Ne-am adresat, pentru un dialog pe această temă, profesorului **CONSTANTIN OTTESCU**, secretar general al Societății de științe matematice, unul dintre însoțitorii celor 8 reprezentanți ai țării noastre la prestigiosul „turnir” științific desfășurat la Zilina (R. S. Cehoslovacă). Să subliniem mai întâi și faptul că, în clasamentul neoficial al punctajelor obținute pe națiuni, „echipa” țării noastre s-a clasat în prima treime a celor 15 reprezentative naționale participante.

— Spre ce probleme s-a orientat în acest an, cu precădere, juriul internațional și care a fost gradul lor de dificultate?

— Problemele date spre rezolvare participanților la actuala olimpiadă o înscriu drept cea mai dificilă confruntare dintre cele care au avut loc pînă acum. Juriul internațional s-a orientat către temele de interferență a programelor școlare, mai precis către latura matematicii clasice. Dacă anul trecut au avut prioritate soluțiile de subtilitate tehnică matematică, de astă dată preferințele propunătorilor s-au orientat către probleme combinatorii, adevărate probleme de enigmistică matematică, unele dintre ele atît de încifrate încît se întîmpinau greutăți

chiar și pentru a cunoaște ceea ce se cere să se afle prin enunțul lor. Cît de dificile au fost problemele se vede și din faptul că toate echipele participante au obținut punctaje mai scăzute decît anul trecut, ajungîndu-se în unele cazuri — și este vorba de țări cu tradiție în învățămîntul matematic — la realizarea unui număr de puncte de 3 pînă la 5 ori mai mic decît în anul precedent. În aceeași ordine de idei se cuvine subliniat că unele probleme nu admiteau aproape obținerea unui punctaj intermediar între 0 și 9; ori concursul sesiza integral ideea de la care pornea anunțul și rezolva întreaga problemă, ori nu putea să o rezolve de loc.

— Ce concluzii practice se con-

Olimpiada de fizică

A cincea ediție a Olimpiadei internaționale de fizică, ținută la Sofia, a aliniat concurenții din R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană, R.P. Polonă, R.S. România și U.R.S.S. După cum se știe, concurenții noștri s-au întors în țară cu cinci distincții (un premiu II, trei premii III și o mențiune).

Întrecut olimpiadele au devenit un mod obișnuit al școlilor de a-și măsura forțele în domeniul pregătirii la variate discipline, am încercat să aflăm părerea unor cadre didactice despre concordanța dintre sensul acestor concursuri și cerințele formative ale învățămîntului. Pe scurt, transcriem două dintre discuțiile purtate pe această temă — cu prof. **VASILE FĂLIE**, de la Liceul nr. 24 din Capitală și cu prof. univ. **GHEORGHE BRĂTESCU** de la Facultatea de fizică a Universității din București.

— Ca profesor care v-ați ocupat îndepărtat de pregătirile pentru Olimpiadă, ce ne puteți spune despre conținutul probelor la care au fost supuși elevii?

Vasile Fălie: Problemele au fost mai grele decît la edițiile precedente. În ordinea dificultății au fost problemele: de mecanică (nota medie pe concurent 3,5), de optică (4,8), de căldură (5,7), de electricitate (7,4); teoria lucrărilor de laborator (7,2) și partea practică de laborator (7,9). Cea mai potrivită problemă a fost — după părerea mea — cea de optică, fiindcă i-a obligat pe elevi să-și valorifice într-un mod nou cunoștințele. De asemenea, proba practică a fost destul de bine gîndită din punct de vedere formativ, cerînd tinerilor să aplice legi studiate, să găsească condițiile în care pot fi ele aplicate corect și eficient. Celelalte subiecte au avut variate inconveniente. De exemplu, cel de la mecanică — deși mai dificil (din cauza solicitărilor la matematică, iar nu la fizică!) cerea rezolvarea unei probleme clasice; la căldură, o problemă tipică pentru culegerile obișnuite destinate școlărilor; astfel, în aceste două probe a fost antrenată mai mult capacitatea receptiv-reproductivă a concurentului. La electricitate, problema (foarte frumoasă) a fost prea ușoară pentru nivelul unei astfel de competiții.

— Ce concluzii ați tras cu privire la pregătirea elevilor noștri?

Vasile Fălie: Că sînt foarte bine pregătiți. De altfel, echipa noastră dispunea de potențe pentru a obține premiul maxim.

— Ce impediment a făcut-o să nu-l câștige?

Vasile Fălie: După mine, slaba operativitate în efectuarea lucrărilor. Concurenții noștri au pierdut timp prețios pentru că nu au știut să folosească rigla de calcul pusă la dispoziție și pentru că nu stăpîneau temeinic tehnica calculului aproximativ. Dar să recu-

noaștem: vina nu era în primul rînd a lor. Ci a noastră, a celor care îi pregătim pentru o societate în care specialistul trebuie să fie foarte expeditiv și bine organizat.

În continuare, prof. univ. **Gheorghe Brătescu** ne-a declarat: Poate o să vă surprindă, dar eu sînt, într-un fel, împotriva concursurilor gen olimpiadă. Asta nu înseamnă că nu am sprijinit, în tot ce a depins de mine, pregătirea elevilor noștri. Aceste olimpiade, ca și concursurile sportive de performanță, selecționează cîteva elemente pentru senzația publicului. Ele nu asigură o antrenare de masă.

— Dar la faza locală, elevii nu sînt, ca să spunem așa, prezenți în masă?

Gh. Brătescu: Ba da, numai că masa este eliminată chiar de la această fază, — iar în continuare, rămîn să-și măsoare forțele doar „virfurile”, selecționații — adică foarte puțini și, cu cît înaintăm spre etapele finale, din ce în ce mai puțini. Olimpiadele sînt astfel o bătălie a profesioniștilor, căci pînă la urmă acești „foarte puțini”, întocmai ca niște boxeri versași, devin niște profesioniști, nu mai sînt amatori. Fără, pentru a ajunge la nivelul pe care îl au, ei trebuie să muncească mult și — lucru foarte important pentru școală — nu fără a lăsa pe planul al doilea pregătirea la celelalte discipline.

— După dumneavoastră, în ce ar consta performanțele câștigătorilor Olimpiadei internaționale?

Gh. Brătescu: Elevii selecționați la concursul internațional pot să rezolve probleme de un nivel ceva mai ridicat decît cel pe care îl preconizează programa școlară. În al doilea rînd, acești tineri dovedesc că — pe linia pregătirii lor — pot să facă față unor încercări. De notat însă că aceste „încercări” sînt în funcție de cerințele unei programe (alcătuită special pentru concurs de un juriu internațional) și că, în pregătirea candidaților, profesorii preparatori se raportează permanent la această programă.

În concluzie, după mine — pentru

rează în lumina desfășurării celei de a XIII-a Olimpiade de matematică pentru îmbunătățirea pregătirii și realizarea unei confruntări pe deplin echitabile între talentele matematice de mîine ale diferitelor țări?

— Sistemul de alegere a problemelor, din trunchiul comun de cunoștințe existente în programele de matematică ale tuturor țărilor participante, permite într-o măsură insuficientă, cred, să fie depistate capacitățile și aptitudinile tinerilor în sfera tendințelor moderne și de cel mai mare interes pentru disciplinele matematice. Din punct de vedere al ierarhizării talentelor matematice, clasificarea realizată de actuala ediție a olimpiadei internaționale trebuie privită cu oarecare circumspecție.

Ținînd seama de tradiția dobindită în desfășurarea acestei competiții de prestigiu, de lărgirea continuă a sferii ei de cuprindere, se impune, cu necesitate, elaborarea de comun acord a unei programe analitice a olimpiadei, care să fie pusă la dispoziția delegaților participante încă din perioada de pregătire. În felul acesta, va exista o unitate mai mare de vedere, vor putea fi selecționate probleme care să evidențieze în mai mare măsură o pregătire matematică de profunzime realizată în spirit modern, iar confruntarea de valori va determina o ierarhizare reală și incontestabilă, cu concluzii edificatoare nu numai pentru talentul tinerilor angrenați în concurs, ci și pentru nivelul învățămîntului matematic din țările participante.

Dialog consemnat de
AL. CIUCA

scopurile general instructive și educative pe care și le propune școala noastră — olimpiadele nu sînt prea potrivite sau, mai bine zis, sînt potrivite numai pînă la un anumit nivel.

— Totuși ele scot la iveală niște talente, niște capacități...

Gh. Brătescu: Da, dar una este talentul receptiv și alta, cel creativ. Or, programele pentru olimpiade sînt de așa natură încît pun în valoare talentul receptiv: elevii pot să rezolve probleme — e adevărat destul de grele — dar probleme tip, pot să răspundă corect la niște întrebări etc. La facultate și în producție se cere în plus și un aport original în specialitate și din această cauză studenții și absolvenții cu talente receptive în multe cazuri nu mai pot face față cu ușurință; în schimb, apar alte elemente, neidentificate ușor, care însă pot avea o contribuție creativă, extrem de utilă în cercetarea științifică și în producție.

Pe organizatorii olimpiadei ar trebui să-i intereseze — dacă tot caută „virfuri” — nu în primul rînd spiritele reproductiv, ci cele productive, în speță elevii care pot să rezolve probleme nerezolvate de ceilalți de vîrsta lor, fiindcă societatea noastră are foarte multă nevoie de creatori, de cercetători, de descoperitori, de oameni care să poată face ceva nou pentru ea, ajutînd-o să progreseze.

Convorbire consemnată de
ANA COSMIN

Acțiuni pentru
documentarea
științifică
a profesorilor
de limba română

Pentru a veni în întîmpinarea dorinței de informare și documentare științifică a profesorilor de limba și literatura română și a profesorilor de limbi străine și literatură universală, în efortul legat de modernizarea învățămîntului, pe baza indicațiilor conducerii partidului, Societatea de științe filologice din R.S. România a luat o serie de măsuri în vederea sporirii contribuției sale în domeniul reciclării, al perfecționării pedagogice și de specialitate a profesorilor cu pregătire filologică din învățămîntul liceal și de cultură generală.

Printre aceste măsuri se înscrie și punerea la dispoziția profesorilor și bibliotecilor școlare a volumelor de „Limba și literatura” și „Studii de literatură universală” editate de societate. Aceste volume cuprind articole și studii de teorie, critică și istorie literară, limbă și stilistică, folclor, metodică (predarea limbii și literaturii române și a limbilor străine); literatură comparată. Articolele fiind scrise de academicieni, profesori universitari, cercetători științifici, specialiști din institutele de perfecționare a cadrelor didactice oferă o informație științifică competentă, în măsură să se reflecte pozitiv în procesul predării limbii și literaturii române, a literaturii universale și limbilor străine.

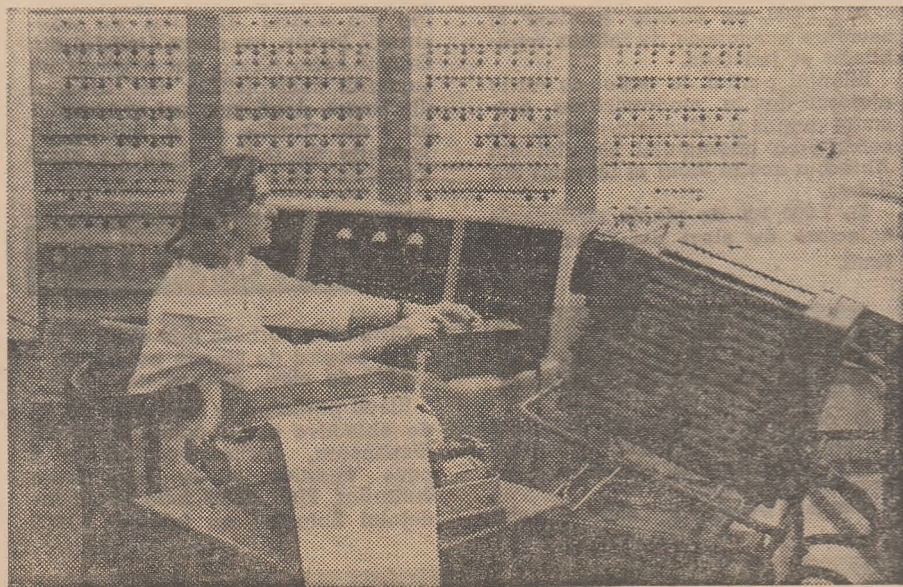
Inspectoratele școlare și conducerea liceelor au manifestat o deosebită receptivitate față de inițiativa societății. Inspectoratul școlar al județului Vîlcea, de pildă, a cerut societății să trimită seriile complete din volumele menționate pentru toate liceele și școlile generale din județ.

În semn de prețuire pentru interesul pe care acest inspectorat îl manifestă față de acțiunile Societății de științe filologice în vederea documentării științifice a cadrelor didactice, aceasta a inclus în planul său editorial valorificarea experienței pedagogice înaintate a profesorilor de limba și literatura română și limbilor străine din județul Vîlcea. Deci, o inițiativă bună și un efort prompt au devenit generatoare de noi acțiuni utile.

C.E.

Institutul de Fizică atomică

Se lucrează la
mașina electronică
de calcul
CIFA 3

RĂSPUNDEREA DASCĂLULUI

Dicționarele definesc **răspunderea** ca un legământ moral în virtutea căruia individul își asumă în mod conștient un angajament, o obligație socială. Munca făcută cu rivă și seriozitate pentru îndeplinirea angajamentelor, respectarea obligațiilor asumate, pasiunea și inițiativa sînt trăsături care subliniază cu precizie substanța morală a însului caracterizat de simțul responsabilității.

Aceste trăsături trebuie să se regăsească, în contururi mai adînci, în personalitatea dascălului, a educatorului. De ce mai adînc conturate? Răspunsul e simplu. În primul rînd, educatorul are încredințat spre formare tot ce are mai de preț o națiune — tineretul, viitorul său.

În al doilea rînd, în strînsă legătură cu ceea ce remarcăm mai înainte, pentru munca lui, educatorul nu răspunde numai față de el însuși, ci și față de întregul popor, care l-a investit cu nobila misiune de făurar al unor minți bine clădite și cetezătoare, cu profunde convingeri comuniste, animate de dragoste fierbinte pentru patrie și partid, de profunde sentimente umaniste.

În al treilea rînd, prin tot ceea ce face în timpul exercitării profesiei, educatorul pătrunde în sufletul tuturor generațiilor pe care le călăuzește de la neștiință spre cele mai înalte culmi ale cunoașterii umane. El poate rămîne ca exemplu de înțelepciune, dăruire, cinste, principialitate, corectitudine sau ca un nepriceput, tiran în relațiile cu elevii, lipsit de scrupule, pe scurt un om de nimic, a cărui imagine înnegurează amintirea anilor școlărității.

Neîndoielnic, optăm pentru primul tip de educator. L-am avut și eu în clasele primare și în școala pedagogică, îl întâlnesc și azi în școlile de pe cuprinsul întregii țări. Nu o singură dată, conducerea partidului a dat o înaltă apreciere activității pline de devotație a membrilor corpului didactic. În momentul de față, însă, partidul ne cere nouă, educatorilor, cu încredere dar și cu exigență, să ridicăm la cota maximă **răspunderea** pentru formarea tineretului. „Noi — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu admitem nici în producție, la piese, rebuturi, iar la oameni cu atît mai puțin”. Sublinierea este de extremă importanță. Ea ne în-

deamnă la o matură meditație. Aceasta, cu atît mai mult cu cît în școli se întîlnesc desule fenomene care atestă un **scăzut simț de răspundere**.

Cum pot fi caracterizați directorii liceelor din Bălcești — județul Vilcea și Puiesti — județul Vaslui care „uită” să organizeze, în ziua stabilită prin ordinul ministrului, lucrarea scrisă la examenul de admitere, decît ca oameni cărora le lipsește simțul răspunderii?

În aceeași categorie se încadrează și acei învățători și profesori care nu vădesc preocupare pentru propria lor perfecționare de specialitate, politică și ideologică, subestimează pregătirea lecțiilor, nu participă la activitatea educativă cu elevii. Există în unele colective didactice o **mentalitate funcționarească**, lipsită de răspundere, potrivit căreia a fi prezent fizic la școală, a intra la ore la timp și a părăsi instituția după terminarea lecțiilor este suficient. Unde este în acest caz pasiunea? Unde sînt căutările pentru găsirea celor mai bune soluții de pregătire și educare a elevilor? Chiar în condițiile existentei acestei mentalități funcționarești apar abateri de genul întîrzierilor de la ore, a părăsirii nejustificate a școlii pentru deplasări la centrul de județ, acordarea unor note mici în primul trimestru pentru a-i „determina pe elevi să învețe în trimestrele următoare”.

Tolerarea acestor abateri, socotite mărunte, slaba exigență a conducătorilor de școli și a inspectoratelor, insuficienta activitate de educație în spiritul responsabilității profesionale au generat și călcări mai grave ale eticii socialiste, e drept puține la număr, dar periculoase prin nocivitatea lor.

În condițiile societății noastre socialiste care și-a înscris ca deviză „respectul pentru om”, mai sînt cadre didactice care folosesc **bătăia în relațiile cu elevii** (Raisa Dumitriu Badea, educatoare la Școala pentru hipocuzici București, Mihail Astașfiei — învățător la Școala generală Ghindărești, jud. Constanța, Gh. Haidău, învățător la Școala generală Budieni — Pitești, comuna Scoarța, jud. Gorj, Ion Davidică — de la Liceul din Pogoanele — Buzău etc.) ajungînd uneori pînă la mutilarea copiilor — așa cum s-au petrecut lucrurile la Școala generală

Motru, unde fostul profesor Paulian Căplescu, a provocat, prin lovire, scoaterea ochiului unui elev din clasa a VII-a. Prin monstruoza fapta ei sînt de condamnat și acei indivizi nechemați pentru misiunea sacră de educator, care au săvîrșit tentative de viol asupra elevilor lor (Mircea Savu — Școala generală Vulcan Băi, Bankas Lărand — Școala generală nr. 10 Satu Mare etc.). Asemenea fapte condamnable s-au soldat, cum era și firesc, cu îndepărtarea din învățămînt.

Toate acestea au urmări nefavorabile asupra dezvoltării elevilor, umbresc activitatea rodnică a majorității cadrelor didactice. De aceea considerăm necesară formarea unei opinii de intransigență față de orice abatere, cultivarea spiritului de responsabilitate în muncă a tuturor cadrelor din învățămînt. Avem destule modalități la îndemînă: analizarea atentă a activității fiecărui membru al corpului didactic în consiliul profesoral, organizarea unor dezbateri pe probleme ale eticii profesionale în cadrul adunărilor generale de partid, a ședințelor sindicale, sancționarea promptă a oricărei abateri de la disciplina școlară, de la conduita socială etc.

Colectivul în care te afli te poate ajuta să nu greșești, însă efortul principal trebuie să-l faci fiecare dascăl. Este știut că **răspunderea** este în primul rînd un rezultat al autoeducației, al nivelului general de conștiință al fiecărui cetățean. Răspunderea nu se împrumută, nu poate fi inoculată numai sau îndeosebi, prin măsuri administrative. Ea se formează în anii de studii în liceul pedagogic sau la universitate, dar mai ales în procesul muncii unde fiecare învățător și profesor poate să se confrunte cu el însuși, cu colegii. Răspunderea în muncă a educatorului crește în raport direct proporțional cu chemarea pe care el o simte pentru profesiunea pe care o exercită.

Cu toții, avem în față o pildă vie — răspunderea cu care conducerea partidului nostru abordează problemele actuale și de perspectivă ale națiunii noastre. Această pildă trebuie să ne însușim. Este necesar, mai mult ca oricînd, să începem noul an școlar sub semnul unei înalte responsabilități profesionale și civice.

ION DELAURIANU

PROFESORUL, EDUCATOR COMUNIST

(Urmare din pag. 1-a)

reală dacă adevărurile cuprinse între filele lor nu au fost însușite și pe plan afectiv de către cel ce le predă clasei, dacă conținutul lor de idei n-a trecut prin conștiința lui și n-au devenit convingeri personale ale lui.

De o covârșitoare însemnătate pentru forța educativă pe care o reprezintă personalitatea profesorului sînt trăsăturile sale de caracter. Pentru că oricîtă materie ar preda, el nu poate forma convingeri juste și trainice, nu poate cultiva sentimente alese și nu poate inspira o conduită comunistă în viață dacă cuvîntul și îndemnul lui nu sînt susținute de exemplul său personal, de fapte convingătoare. Educatorul în societatea noastră socialistă este, în mod necesar, o personalitate animată de cele mai înalte idealuri comuniste, angajat cu toată energia în slujba patriei. El trebuie să fie un model pentru elevi, un model în care aceștia să nu știe ce au de admirat mai întîi: cinstea și corectitudinea, voința și spiritul de abnegație, pasiunea și devotamentul în muncă.

Este limpede că în toată viața și activitatea sa educatorul comunist se călăuzește de concepția marxist-leninistă despre lume și viață. Cum ar putea altfel să cultive o asemenea concepție la elevii săi? El trebuie să posede convingeri comuniste profunde pentru a putea forma astfel de convingeri la școlari; să ducă o viață demnă, bogată în sentimente politico-morale, pentru a putea cultiva astfel de stări afective celor pe care îi crește. De altfel, practica a confirmat de mult că educatorul nu-i poate face pe alții să trăiască emoțiile și sentimentele scontate de școală dacă ființa lui nu vibrează în același sens cu întregul popor.

Educatorul comunist nu este un funcționar care lucrează mai mult sau mai puțin detașat de publicul ce-l așteaptă dincolo de ghișeu, pentru un contact de câteva minute dacă nu chiar de secunde. El este o personalitate integrată într-un sistem complex de relații umane — în primul rînd cu cei ce se află în bănci și cu care duce un dialog permanent chiar și după ce clopoțelul a anunțat sfîrșitul zilei de curs. Pentru că și după aceea profesorul — pasionat pentru meseria sa — are în minte pe fiecare elev cu problemele lui și se frămîntă în căutarea unor soluții pentru aceste probleme; și pentru că, în același timp, fiecare elev se raportează, în conduita și în faptele sale, la dascălul care l-a sfătuit și l-a îndrumat: „Oare tovarășul profesor, dacă m-ar vedea, ce-ar spune?” „Oare el așa ar fi procedat?”

Caracterul relațiilor ce se stabilesc între educator și școlari în procesul desfășurării diferitelor forme de activitate influențează simțitor nu numai rezultatele acestor activități, ci și orientarea etică a personalității elevului, înțelegerea de către el a normelor etice, formarea unor deprinderi de comportare sănătoasă în viață. Fără îndoială că aceste relații și acest dialog sînt favorizate de o atmosferă de înțelegere între elev și profesor, de respect reciproc, de încredere și experiență. Această atmosferă se lărgește mai mult cînd dascălul nu-și limitează contactul cu școlarii la orele de curs. Am avut prilejul să discut recent cu un mare număr de elevi de liceu aflați într-o tabără de instruire a activului organizațiilor U.T.C. Este impresionantă multitudinea și însemnătatea problemelor care îi frămîntă, dorința de a participa la soluționarea unor dintre ele, și aceasta ca o manifestare a interesului lor pentru integrarea în viața socială. Firește, sufletele se dezvăluie mai ușor și, în orice caz, prin elemente în plus, dacă nu sînt silite să dialogheze cu dascălul numai în cadrul sobru și restrîns al lecției. De aceea, este de dorit ca profesorul, de orice specialitate, să fie și un îndrumător în afara orelor de clasă, un sfătuitor apropiat, care să-i ajute pe elevi în înțelegerea justă a problemelor vieții individuale și sociale, să-i orienteze și să-i îndrume în cele mai diverse împrejurări prin sfatul și exemplul său bun, dictate de înalta conștiință a educatorului comunist.

O anomalie:

Preocuparea părinților de a-și pregăti copiii prin meditații „în particular”, făcute paralel și în completarea lecțiilor din școală, a luat, în ultima vreme, proporții întinse. Mai ales în perioada cînd îi vîd ajunși în pragul examenelor de admitere în liceu, în institute și în universități, cuprinși de fiorii îngrijorării și, alarmați de un eventual eșec al candidaților potențiali la asemenea probe școlare decisive pentru viitorul lor, aceștia fac apel la meditarii particulare pentru „a adînci, sistematiza și desăvîrși” cunoștințele dobîndite de copiii lor în școală și de a-i pune, în acest fel, în situații avantajoase în competiția cu alții la ocuparea locurilor existente.

Le înțelegem în parte grija de a asigura o pregătire școlară temeinică pentru copiii lor, fie și prin meditații „în particular”, o considerăm uti-

lă chiar și cu rezultate pozitive în condiții excepționale, care ies din cadrul normal de desfășurare a procesului de învățămînt din școală: cînd un elev e preocupat să-și însușească o limbă străină pe care nu o învață în școală sau să o desăvîrșească pe aceea pe care o are în program; cînd a fost bolnav mai multă vreme și a rămas mult în urmă față de colegii lui de clasă; cînd pregătește diferența la unele materii cu intenția de a trece de la o formă de învățămînt la alta... Extinse însă excesiv, adică făcute paralel cu procesul de învățămînt din școală și suprapuse școlii — fie și numai pentru cîteva discipline, ca al doilea rînd de ore de curs —, practica meditațiilor „în particular” constituie o anomalie. Cînd nimănui dintre cei ce vor să învețe nu-i este oferit sau îngăduit accesul la învățatură și cînd grija permanen-

MEDITAȚIILE „ÎN PARTICULAR”

tă a statului este de a cuprinde pe toți, tineri și vîrstnici, într-o formă sau alta de învățămînt pentru a-i forma și a face din ei cetățeni cît mai utili societății, este ciudat, supărător chiar, că părinții caută în altă parte ceea ce găsesc în școală și plătesc scump meditațiilor, cînd totul li se oferă gratuit!

Pentru a remedia această anomalie și a ridica școala în considerația opiniei publice pe piedestalul de prestigiu pe care îl merită nu sînt eficiente, credem, numai măsuri prohibitive, de interdicție pentru părinți de a face apel la meditarii profesorilor și altor persoane mai mult sau mai puțin indicate, care meditează. Asemenea măsuri — necesare a se lua — ar diminua înținderea acestor meditații, dar nu ar anula însăși cauza care le dă naștere și le alimentează.

Reacția trebuie să pornească — hotărîtă și sistematică — din școală, de la toți membrii corpului didactic din învățămîntul de toate gradele. Căci ei, profesorii, au motive să se alarmeze cei dintîi de practica întinsă a meditațiilor în particular, să se considere lezați în prestigiul lor. Iar ca un corolar al acestei atitudini de categorică opoziție față de meditațiile „în particular” care întrețin o atmosferă de neîncredere în jurul școlii și umbresc prestigiul corpului didactic, profesorii au menirea să își dea toată osteneala ca, în clasă, la orele de curs, și prin activități în afara acestora volumul și calitatea cunoștințelor asimilate de elevii lor să atingă nivelul necesar, cerut în concursurile de admitere și să facă astfel de prisos intervenții complementare din afară, supărătoare atît pentru școală, cît și pentru profesori.

O altă reacție cu rezultate salutare pentru școală poate veni și din afară, din partea părinților interesați ca școala să-și îndeplinească, adecvat misiunea instructiv-educativă. Au impresia că fiii lor nu primesc cunoștințele necesare în școală la o materie sau alta pentru a putea face față cu succes examenelor ce le deschiid trepte noi în viață? N-au decît să o spună deschis în fața conducerii școlii și a organelor care controlează școala și procesul de învățămînt. Și, dacă o vor face cu spirit de răspundere și cu curaj, ei vor avea un rol pozitiv în creșterea prestigiului școlii: vor ajuta pe profesori să-și sporească exigențele față de pregătirea lor proprie și a elevilor și să-i ridice la nivelul reclamat de competițiile școlare.

PROF. ION COVRIG-NONEA

Diversificarea studiilor — tendință a școlii secundare contemporane

Diversificarea învățământului secundar de cultură generală se afirmă ca o caracteristică generală a școlii contemporane, constituind o modalitate de adaptare a ei la ritmul rapid al transformărilor sociale din timpurile noastre. Instruirea diferențiată în școala secundară se impune ca o necesitate obiectivă având menirea să asigure o mai bună finalizare a studiilor, ținând seama atât de diversitatea aptitudinilor și intereselor elevilor cât și de varietatea activităților sociale pentru care tinerii trebuie pregătiți în vederea integrării lor în viață, în societate, ca elemente active, creatoare. O școală secundară cu un conținut unic, urmărind să asigure o pregătire uniformă a tătutoror elevilor, se dovedește a fi depășită. Prin organizarea diferențiată a studiilor se realizează o apropiere tot mai strinsă între pregătirea de cultură generală și pregătirea de specialitate, care constituie una din tendințele și trăsăturile învățământului contemporan.

În toate țările, printr-o transformare esențială pe care le cunoaște învățământul secundar de cultură generală, se evidențiază diversificarea sa tot mai accentuată. Aceasta a atras după sine modificări în structura sistemelor de învățământ și a influențat profund conținutul acestora. Școala secundară apare astfel cu multe ramificații, cu o diversitate de profiluri mai mult sau mai puțin proeminente și care reprezintă tot ațtea direcții în care sint pregătiți tinerii — domenii în care se vor specializa.

În ce privește modalitatea și formele prin care se realizează instruirea diferențiată, cele mai caracteristice și mai des întâlnite în diferite țări sint următoarele: 1. organizarea unor școli

secundare distincte ale căror planuri de învățământ sint profilate pe studii anumite obiecte, pe grupe de obiecte sau pe orientări generale în anumite domenii științifice, umaniste, tehnice; 2. realizarea diferențierii în interiorul școlii secundare prin sistemul furcației planului de învățământ pe secții.

În prima categorie sint de menționate: liceele clasice, liceele științifice, liceele artistice (Italia); gimnaziile umaniste, gimnaziile de științe și matematică, gimnaziile de limbi străine, gimnaziile de limbi moderne, gimnaziile de matematici-științe, gimnaziile economice, gimnaziile artistice (R. F. a Germaniei); școala clasică, școala modernă, școala tehnică (Anglia). Astfel de tipuri de școli secundare de cultură generală există și în alte țări (Olanda, Belgia ș.a.).

Diversificarea în interiorul școlii secundare, pe secții, prezintă, de asemenea, asemănări și deosebiri de la o țară la alta în ce privește numărul secțiilor, profilul și denumirea lor. În unele țări, liceul funcționează cu 2 secții: matematică — științe naturale și științe sociale — limbi străine (Iugoslavia) sau secția științelor naturii și secția umanistă (în R.S.C.); în alte țări liceul are 3 secții: matematică, limbi străine și o secție „generală” (Finlanda), în S.U.A. și Japonia, 4 secții, în Franța, 7 secții.

Se remarcă tendința de organizare a secțiilor, mai ales a celor reale, pe profiluri înguste, pe grupe restrinse de obiecte și chiar pe obiecte, cu intenția de a se realiza un studiu temeinic al disciplinelor respective (gimnaziul real de matematică în Austria, secția matematică și fizică și secția matematică și biologie în Franța). În același

scop, în unele țări are loc un proces de diversificare progresivă, trecându-se de la școli și secții cu profiluri largi la secții cu profiluri mai înguste (Franța, Finlanda, Japonia).

Complexitatea problemelor sociale și economice, ca și necesitatea pregătirii unor cadre de specialiști pentru aceste sectoare, au determinat, în unele țări, crearea unor secții profilate pe studii științelor economice și sociale care, pe lângă faptul că asigură pregătirea responsabilă pentru intrarea în instituțiile de învățământ superior de profil, oferă, la absolvirea școlii, și un certificat pentru practicarea unei profesii (secția științe economice și sociale și secția economică în Franța; gimnaziul de științe sociale în R. F. a Germaniei; gimnaziul economic pentru fete în Austria; secția științe sociale și secția economică în Suedia etc.).

În multe țări, pentru instruirea diferențiată a elevilor, s-au introdus în planurile de învățământ noi grupe de obiecte: la alegere și facultative. Ele imprimă planurilor de învățământ o anumită mobilitate și elasticitate, care le conferă capacitatea de a se adapta la noile cerințe pe care dezvoltarea societății le ridică în fața școlii, de a se înnoi în permanență, fără a se proceda la modificarea continuă a structurii de ansamblu a planurilor. Aceste grupe de obiecte întăresc funcțiile școlii secundare, oferind elevilor posibilități sporite, atât în vederea largirii orizontului de cultură generală, cât și pentru aprofundarea studiului în acele domenii pentru care ei manifestă interes și inclinații specifice, putând astfel să se pregătească suplimentar ca să obțină o specializare ulterioară.

Alte forme de instruire diferențiată se adresează numai unor categorii de elevi cu inclinații și preocupări deosebite într-un anumit domeniu. Acest rol îl îndeplinesc clasele speciale în care elevilor li se creează posibilitatea să aprofundeze studiul unor obiecte de învățământ (matematici, fizică, chimie, biologie, limbi moderne ș.a.), paralel cu însușirea fondului de cultură generală. Astfel de clase profilate pe studii unor obiecte de învățământ sint organizate în U.R.S.S., R.D.G., R. S. Cehoslovacă, R. P. Bulgaria, R. P. Ungară etc.).

Diversificarea studiilor în învățământul secundar, așa cum se desprinde din experiența școlilor din diferite țări, se realizează prin forme și modalități diferite, care, pe lângă că răspund unor cerințe generale ce stau azi în fața școlii secundare de pretutindeni, au în ve-

dere și sarcinile specifice acestui grad de învățământ dintr-o țară sau alta.

Nu trebuie să pierdem din vedere că diversificarea învățământului ca și alte măsuri ce se întreprind pentru perfecționarea sa nu pot fi privite și apreciate în afara scopurilor generale care stau în fața școlii, scopuri care au la bază o anumită concepție, o anumită ideologie, promovează politica acelor clase și partide care orientează și conduc, în conformitate cu pozițiile și interesele lor, toate instituțiile și domeniile vieții sociale dintr-o țară sau alta.

Învățământul, educația instituționalizată, mai ales, au constituit din totdeauna și constituie pârghii puternice și sigure prin care clasele conducătoare, partidele lor își realizează scopurile. Cînd ne referim la diversificarea școlii secundare, ca o modalitate de perfecționare a învățământului contemporan și reținem unele laturi, aspecte pozitive din experiența școlii din țările capitaliste, nu trebuie să pierdem din vedere că orice măsură de perfecționare a acestei școlii nu schimbă caracterul ei. Ea rămîne o școală cu caracter de clasă, promovînd diferențierile de clasă în domeniul instrucției. Diversificarea studiilor acționează direct în acest scop. Faptul că, numai anumite școli secundare sau secții din unele țări capitaliste dau dreptul la continuarea studiilor în învățământul superior, se explică prin aceea că, de regulă, aceste școli și secții sint formate de copiii claselor și păturilor sociale înstărite. Orientarea și pătrunderea copiilor proveniți din rîndul altor categorii sociale în asemenea școli nu este interzisă, dar dificultățile pe care ei le întîmpină sint de așa natură încît posibilitățile pe care le au pentru a le urma sint minime. Ce urmări poate să aibă pentru viața națiunilor respective o astfel de politică școlară și ce s-ar impune pentru moment? Ne răspunde unul dintre cei mai renumiți pedagogi contemporani, Robert Dotrens: „Cea mai mare problemă pe care țările europene reputate prin valoarea educației publice (de ex. Belgia, Franța, Elveția) o au de rezolvat în prezent este aceea a orientării școlare, adică depistarea din școala primară a copiilor inteligenți din toate păturile populației, pentru a preîntîmpina lipsa actuală de cercetători, de tehnicieni superiori, de savanți, de cadre. În aceste țări, numărul studenților proveniți din clasele de jos este infim în raport cu importanța numerică a grupelor sociale din care se ridică”.

Conf. univ. dr. EUGEN BLIDEANU

Vă prezentăm: CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE AL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

☉ Convorbire cu acad. AUREL AVRAMESCU ☉

Recent a luat ființă Centrul de informare și documentare al învățământului (C.I.D.I.) care, așa cum îi sugerează și numele, va avea menirea de a sprijini, la un înalt nivel de competență, învățământul de toate gradele și acțiunea de perfecționare profesională ce are loc în toate instituțiile școlare din țară. Pentru a-l informa pe cititorii noștri asupra activității pe care și-o propune acest organism, subordonat Ministerului Învățământului, ne-am adresat academicianului Aurel Avramescu, directorul Centrului, care a avut amabilitatea să ne răspundă la câteva întrebări.

— Ce rațiuni au stat la baza înființării Centrului pe care îl conduceți?

Răspuns: Ministerul Învățământului nu a fost dotat în trecut cu un centru de documentare și informare. Era o lipsă resimțită nu numai de corpul didactic, de elevi, de studenți și de cercetători, dar recunoscută de celelalte centre de informare și documentare de ramură, organizate în cadrul diferitelor ministere cu profil industrial și economic.

În fond, fostul Centru de documentare științifică al Academiei R.S.R., a fost axat pe acoperirea necesităților de informare ale cercetătorilor din toate domeniile științei. Dar, cadrele didactice, elevii și studenții au nevoi diferite de informare de cele ale cercetătorilor, nevoi care nici înainte nu erau acoperite decît parțial de publicațiile și serviciile altor organe de documentare. De aceea, crearea acestui centru, special orientat spre satisfacerea nevoii de informare în domeniul învățământului, răspunde unei necesități urgente și acute.

— Care sint obiectivele pe care se va axa în principal activitatea noului Centru de informare și documentare al învățământului?

Răspuns: Primul, cel mai important și cel mai urgent obiectiv al Centrului îl reprezintă informarea personalului didactic, a elevilor și studenților din învățământul de toate gradele, prin publicații și servicii orientate pe tehnologia modernă a învățământului și pe problemele noi de conținutului acestuia. Se prevede introducerea unor metode moderne de informare, cu perspectiva creării unui sistem integrat de informare și documentare pe toate gradele de învățământ, care va fi trecut pe calculatoarele electronice.

O sarcină importantă a Centrului este informarea directă a organelor de decizie și de administrație ale învățământului. În fine, va intra în atenția noastră informarea străinătății asupra realizărilor învățământului românesc.

— Cu ce mijloace și metode vă gândiți să realizați aceste obiective?

Răspuns: Înainte de a trece la organizarea unui sistem informațional pentru învățământ, trebuie să se depisteze și să se înregistreze toate organele și toate activitățile de documentare și informare care există și se desfășoară în cadrul Ministerului Învățământului. Apoi trebuie să se treacă neîntîrziat la o coordonare a acestor activități, cu scopul de a evita paralelismele și de a folosi forțele de muncă cu cea mai mare eficiență; de a acoperi cu ponderea convenită diferitele domenii în care este necesară informarea. În sfîrșit, se va întreprinde o acțiune de coordonare și de adaptare progresivă la necesitățile Ministerului Învățământului a publicațiilor și serviciilor de informare și documentare, efectuate de centrele de ramură care au tangență cu activitățile din domeniul Ministerului Învățământului.

Totodată, se vor face eforturi pentru o coordonare a achizițiilor de publicații, de semnalare și de referate pentru unitățile din rețeaua Ministerului Învățământului.

Un alt cîmp de activitate al Centrului îl constituie cel redacțional și editorial, în speță scoaterea unor publicații pentru informare în problemele privind organizarea, planificarea și prospectarea sistemelor de învățământ, în problemele de educație generală. Pe de altă parte, se prevede editarea unor publicații informative cuprinzînd sinteze, referate, prezentări de cărți, material ilustrativ din domeniul științelor naturii și al învățământului profesional și tehnic.

— Care este forma în care vor apare aceste materiale?

Răspuns: Prevedem editarea unor caiete de informare, sub forma unor mape cu file detașabile, astfel încît beneficiarii din școlile generale, licee, facultăți etc. să-și poată face colecții din astfel de fișe, pe obiecte ca matematica, fizica, chimia sau biologia, sau pe subdomenii ale acestor discipline. Materialul va fi prezentat astfel încît el

să poată fi preluat de către cadrele didactice direct în procesul de învățământ. Se vor prefera date numerice și material ilustrativ grafic. Aceste materiale se vor edita în caietele de informare — separat pentru cadrele didactice din învățământul general, liceal, profesional și tehnic, și — separat, în culegeri tematice, pentru personalul didactic și studenții din învățământul superior, postuniversitar și de perfecționare profesională. În afară de aceste publicații — care vor fi trimise automat tuturor școlilor sau, la cerere, persoanelor care doresc să se aboneze la ele — se prevede editarea în continuare a unor reviste care au apărut anterior în cadrul Academiei R.S.R., ca de exemplu, Studii și cercetări de documentare, revistele de referate în limbi străine prezentînd realizările științifice din învățământul românesc. Vom edita o nouă revistă de știință (știința despre știință), pentru însușirea metodologiei științifice a cercetării.

Serviciile de informare vor livra bibliografii curente și retrospective, traduceri și — după ce vom fi înzestrați cu un atelier de reprografie — se vor efectua multiplicări și reproduceri grafice.

— Cînd pot conta cadrele didactice că va începe efectiv informarea lor pe acest orizont foarte larg pe care vi-l propuneți?

Răspuns: Noi facem toate eforturile ca încă din acest trimestru să putem începe difuzarea caietelor informative și a unor modele ale revistelor noi. În trimestrul IV, beneficiarii din învățământ vor primi întreaga gamă de publicații multiplicabile ale Centrului, urmărind ca la 1 ianuarie anul viitor activitatea noastră să atingă fluxul normal.

Convorbire consemnată de STELA PREDESCU

„ȘCOALA SĂTMĂREANĂ”

Apărută cu subtitlul „Culegere de materiale didactice și de creație”, „Școala sătmăreană” se impune lecturii prin structura alcătuirii și, în bună măsură prin nivelul științific și publicistic al cuprinsului.

Născută din dorința cadrelor didactice din județul Satu-Mare „de a avea o tribună de opinii și dezbateri ale celor mai stringente probleme ale școlii noastre, solid ancorată în realitatea societății românești contemporane, participă în procesul marilor înnoiri socialiste”, cum se notează în mobilizatorul „cuvânt înainte” semnat de Octavian Luțaș, secretar al Comitetului județean Satu-Mare al P.C.R. — „Școala sătmăreană” reușește să ofere imaginea unor preocupări didactico-științifice și literar-artistice vrednice de luat în seamă, apte să invite cititorul — om al catedrei — la meditație și efort autoperfectiv.

Varietatea tematică — oglindă a unor preocupări profesionale multiple și consecutive — constituie un prim și important bun câștigat. De asemenea, ancorarea în problematica școlară de interes practic major și tratarea acesteia într-o viziune teoretică cuprinzătoare. Posibilitățile enunțate se ilustrează concludent prin: „Bilingvismul sătmărean” (Gh. Tarța), „Introducerea noțiunii de mulțime și de funcție în matematica școlară” (Gh. Cosma), „Caracterul formativ al lecțiilor de recapitulare și sistematizare în predarea chimiei în liceu” (Elena Mureșianu), „Construirea și experimentarea unui aparat de largă accesibilitate pentru determinarea parametrilor mișcării” (Orendi Ștefan), „Pagini din monografia sătmăreanului” (Leontin Ghițescu) sau „Aspecte epice contemporane” (Nae Antonescu).

VASILE SAVINESCU

„CUTEZĂTOAREA LUMINĂ”

Publicarea unor plachete de poezie și proză aparținând copiilor a trecut de etapa începutului timid și nesigur, acțiunea câștigând atât încrederea micilor autori — debutanți sau „consacrați” — cit și pe cea a adulților care o sprijină, o coordonează ori îi urmăresc rezultatele. Primul sentiment pe care îl produce o asemenea culegere este de bucurie. Bucuria întâlnirii cu forma cea

mai curată — prin sinceritate și adevăr nemijlocit — a actului creației artistice. „Copiii cîntă [fac poezie] așa cum se joacă”. Într-adevăr, poetul Dimitrie Rachici, cel care a îngrijit și prefăcut placheta „Cutezătoarea lumină”, are dreptate. Pentru că ei se joacă foarte serios, fiindcă reacțiile le sînt spontane, fiindcă resping disimularea savantă, drămuirea impresiilor și sentimentelor. Copiii gîndesc cum simt și scriu cum gîndesc, participarea fiind totală. Meșteșugul vine mai firziu și poate de aceea selecția se face cu mai multă ușurință. Este aproape naturală. (Se disting, clar, în această plachetă prezențele lirice ale lui Alexuță Doina, Stoica Iulia, Ilincescu Mihai sau Bilbu Viorica și Păun Ion).

„Cutezătoarea lumină”, unul dintre multele volume adunate în semn de cinstit și cald omagiu Partidului, are însă și o altă semnificație; poeziile și schițele pe care le însumează ne relevă încă o dată un adevăr major: copiii noștri își iubesc cu convingere țara și poporul, au sădite puternice în conștiință noțiunile supreme de patrie socialistă și partid comunist. Lucrări ca: „Noi pionierii Marelui Partid” (Tenea Andrei), „Comunism” (Alexuță Doina), „Vreau să devin urmaș demn al comuniștilor” (Roske Octavian), „Să nu uităm eroii” (Constantinescu Ruxandra), „Florile țării” (Culceag Ioana) sînt expresii sincere ale acestei conștiințe de mici comuniști.

V. BACIU

DETERMINATOR (ATLAS) ȘCOLAR „CIUPERCI”

(autori: conf. dr. E. Eliade și asist. M. Toma; ilustrare: I. Toma). E.D.P.

În prima parte a lucrării sînt prezentate caracteristicile diferitelor clase de ciuperci mari (macromicete), condițiile de mediu etc. Există ciuperci mari comestibile și otrăvitoare, unele care prezintă importanță și pentru industrie

(farmaceutică și a coloranților). Pentru recunoașterea lor se prezintă noțiuni de teh-

nică a recoltării, determinări și alcătuirii de colecții.

În partea a doua, se descriu 140 de ciuperci, fiecare dintre ele fiind ilustrată. Desenele sînt clare reproduse în trei culori, permițînd recunoașterea fiecărei ciuperci prin relieful caracterelor principale, precum și evidențierea mediului în care pot fi găsite.

Apariția acestei lucrări, utilizată atât la lecții, la lucrările de laborator cit și în excursiile școlare, poate fi considerată un adevărat succes editurii în domeniul biologiei, atât prin importanța temei abordate, cit și ca realizare grafică, fiind un model de fel în care se îmbină modul de prezentare a unor noțiuni științifice cu criteriul estetic.

Ing. I. TARJAN

Al. Froda:

„EROAREA ȘI PARADOXUL ÎN MATEMATICĂ”

Lucrarea apărută în Editura enciclopedică română cuprinde două probleme care stîrnesc nedumeriri și a căror înțelegere superficială constituie un obstacol pentru cei ce vor să-și formeze o cultură matematică temeinică. Este vorba, în primul rînd, de mijloacele care fac posibilă folosirea erorii — vrăjmașul perfid al matematicianului — ca o sursă de adevăr. În al doilea rînd, autorul supune analizei acea categorie importantă de proprietăți și principii matematice care, la prima vedere, par să contrazică însăși logica, dar pe care trebuie să știm să le distingem de eroare. Autorul, prof. Al. Froda, tratează problemele într-un mod interesant și original, oferindu-ne o veritabilă lucrare de cultură matematică, a cărei lectură nu pretinde însă din partea cititorului cunoștințe care ar depăși cadrul matematicilor generale.

H. L.

Ilie Popescu-Teiușan, Vasile Netea:

„AUGUST TREBONIU LAURIAN”

Ultimele două decenii ne-au adus o bogată recoltă de studii, ediții și monografii consacrate revoluției de la 1848 și promotorilor ei.

După seria monografiilor destinate lui Avram Iancu, G. Ba-

rițiu, S. Bărnuțiu, Timotei Cipariu, monografia despre August Treboniu Laurian, apărută recent în Editura didactică și pedagogică, deschide o nouă fereastră spre înțelegerea patruzecișoptismului transilvănean.

Figura lui A. Tr. Laurian apare, după scurgerea anilor,

cioplită parcă în granitul dur al stîncilor Transilvaniei din sinul căreia s-a ridicat: un chip aprig, vulcanic, chemat să răspundească în jurul său căldura patriotismului, încrederea în virtuțile, în puterea de creație și în viitorul măreț al națiunii române.

Monografia relevă marea conștiință patriotică a lui A. Tr. Laurian, abnegația, onestitatea, talentul său ziaristic, spiritul său științific, inteligența sa creatoare și arată generațiilor mai tinere dimensiunile reale ale unei personalități într-adevăr istorice.

Deși criticat — ca și Timotei Cipariu și ca întreaga școală ardeleană — pentru direcția și exagerările sale latinizante, prin pregătirea sa enciclopedică, prin activitatea didactică și istoriografică, prin contribuția adusă la înființarea și dezvoltarea Universității din București și a Academiei Române, prin patriotismul și vigoarea caracterului său, Laurian s-a impus ca una din figurile dominante ale culturii, științei și învățămîntului românesc între anii 1848—1880.

Materialul bogat, variat, bine dozat și scris cu căldură, al lucrării realizate de I. Popescu-Teiușan și V. Netea prezintă personalitatea lui Laurian cu obiectivitate științifică, elucidînd, pe baza unei minuțioase analize științifice, puncte controversate din activitatea învățatului ardelean.

Prof. VICTORIA POPOVICI

• Revista de pedagogie nr. 7/iulie 1971. Cuprinde un variat și bine structurat material: studii (Virgiliu Radulian și Mircea Ștefan — Influența educativă a grupurilor informale de copii); cercetări (Gh. Zapan — Aplicarea teoriei lanțurilor cu legături complete în procesul învățării și în genere în sistemele evolutive cu evenimente preferențiale). Un articol bogat în observații și sugestii semnează M. Botez la rubrica Școala viitorului: (Probleme ale cercetării prospective în domeniul învățămîntului). Foarte util grupajul de articole, studii și dezbateri din secțiunea: „Perfecționarea tehnologiei învățării”.

• Manuscriptum — 3 (4) 1971. Trei evenimente de „virf” prinde acest ultim număr: 150 de ani de la nașterea lui V. Alecsandri, centenarul G. Ibrăileanu și centenarul N. Iorga. Scrisori inedite, documente de arhivă, scrieri nepublicate. Astfel este suita de scrisori ale lui Vasile Alecsandri existente în arhiva Muzeului Teatrului Național din București, precum și Cîntecul comic La București, al aceluiași. În spațiul rezervat lui G. Ibrăileanu este publicat articolul inedit: „Cu prilejul unei traduceri a lui Eminescu”. Tulburătoare sînt „materialele” Iorga: scrisori adresate marelui învățat de oameni de litere și cultură români de la E. Lovinescu la Mihai Dragomir; drama istorică inedită în cinci acte „Baiezid”; corespondența lui Iorga cu savanți europeni (Ch. Diehl; Maurice Croiset, Bronislav Dembinski). Documentul cel mai dramatic, acuzînd crima odioasă a legionarilor și complicitatea autorităților antonesciene, este „Dosarul asasinilor lui Iorga”.

N. S.

Cronici

VIOREL ALECU: CURENTE LITERARE ÎN LITERATURA ROMÂNĂ

Lucrarea lui Viorel Alecu s-ar părea că nu are șanse prea mari de a se impune nici printre zeii literaturii și nici printre cititorii proveniți din rîndul cadrelor didactice. Numai că sentimentul acesta de îndoială dispare de îndată ce trecem la consultarea lucrării — modestă ca întindere, dar densă și robustă în conținut — pentru că autorul plonjează într-un domeniu extrem de delicat, cel al curenților noastre literare, privite într-o perspectivă europeană.

Ideile de bază care formează de fapt esența lucrării ar fi următoarele:

1. Înțelegerea curenților literare ca manifestări spirituale determinate de complexul de factori sociali-istorici ai epocii în care acestea s-au dezvoltat

fără a neglija bineînțeles, influențele externe, penetrația dintre național și universal.

2. „Inexistența curenților în stare pură”, altfel spus, inexistența unor granițe rigide între diferitele curente privite fie vertical în continuitatea și discontinuitatea lor, fie orizontal în ansamblul fenomenului literar universal.

3. Posibilitatea coexistenței, a încrucișărilor dintre concepțiile artistice diferite în cadrul creațiilor aceluiași scriitor și „complexitatea fenomenelor literare nu permite stabilirea apartenenței fiecărui scriitor la o anumită mișcare. Dacă am afirmat că opera literară poate, prin varietatea trăsăturilor ei, să aparțină mai multor curente, tot așa

putem susține să există scriitori a căror încadrare într-un curent este nu numai dificilă, dar chiar imposibilă”.

Pentru susținerea acestor teze autorul folosește ca metodă studiarea în paralel, pendularea permanentă între autohtonism și europenism, impresiionînd prin varietatea și bogăția materialului bibliografic utilizat, reușind în cele mai multe cazuri, să folosească în demonstrație cele mai peremptorii argumente.

Ceea ce poate mira la Viorel Alecu este faptul că deși abordează un domeniu atât de controversat, inserînd o bună parte din diferitele păreri ce s-au exprimat, el umblă foarte rar la banduliera la care e agățată spada contra-

dicției. Și poate așa e bine pentru că „lucrarea se adresează în primul rînd profesorilor care predau literatura română în licee și tineretului studios, constituind pentru aceștia o sistematizare utilă a unor probleme care prin complexitatea lor se refuză tratării unilaterale, simpliste. Ea urmărește să completeze cunoștințele pe care manualele le pot oferi cadrelor didactice de specialitate la elevilor, deschizînd, prin referințele la literatura universală, perspectivele unor orizonturi încă insuficient abordate în istoriografia noastră literară”. Și reușește în totalitate.

Prof. IONEL NECULA comuna Drăgănești, județul Galați

MERIDIANE

ORIENTĂRI ȘI TENDINȚE ÎN PEDAGOGIA FIZICII

ACTUALITĂȚI PEDAGOGICE

R. P. BULGARIA

Reorganizarea sistemului de învățămînt

Una dintre măsurile care stau în centrul atenției Partidului Comunist Bulgar și a guvernului R.P. Bulgaria în cel de al șaselea cincinal, care începe anul acesta se referă la organizarea sistemului de învățămînt.

Astfel potrivit necesităților economiei naționale se prevede crearea premiselor politehnizării învățămîntului mediu și trecerii la un învățămînt mediu generalizat, în așa fel încît la sfîrșitul cincinalului, 85 la sută dintre tinerii care au absolvit școala generală să fie primiți în această formă de învățămînt, să se îmbunătățească pregătirea tineretului pentru munca în diferitele

domenii ale economiei naționale.

Reorganizarea învățămîntului va avea totodată, condițiile pentru însușirea diferitelor profesii de către toți tinerii, îmbunătățindu-se activitatea educativă, în vederea formării conștiinței comuniste față de muncă a tineretului.

Directivele mai prevăd și îmbunătățirea substanțială a calității pregătirii profesionale în institutele superioare și medii. Se vor lua, de asemenea, măsuri în vederea întăririi legăturii dintre învățămînt, activitatea științifică de cercetare și practică, organizându-se cursuri și școli de pregătire a specialiștilor.

U. R. S. S.

Cursuri pentru viitorii școlari

Revista „Semia i škola” (nr. 6/1971), prezintă modul și conținutul organizării unor cursuri pregătitoare pentru copiii care urmează să intre în toamna viitoare în clasa I.

Prin astfel de cursuri — ținute de același învățător pe care îl vor avea din toamnă la clasă — viitorii elevi, care din diferite motive nu au beneficiat de educația în grădiniță, sînt deprinși cu disciplina școlară, cu capacitatea de a munci după un program stabilit. Li se predă un minimum de cunoștințe necesar integrării armonioase în colectivul din care face parte.

Acum li se formează reprezentarea noțiunilor mai mare, mai mic, egal, și a noțiunilor spațiale la stînga, la dreapta, alături, sus, jos, între etc. Acest lucru se poate realiza, fără dificultate, prin jocuri didactice, iar articolul din „Semia i škola” oferă numeroase exemple în acest sens.

În privința dezvoltării limbii și a vorbirii, o atenție deosebită este acordată folosirii corecte a cuvintelor știute. Se urmărește, totodată, familiarizarea preșcolarului cu termeni noi care definesc obiecte, animale sau păsări.

Aceste cursuri pregătitoare pentru viitorii elevi nu sînt obligatorii sau pot fi „ținute” și acasă de către membrii familiei din care face parte preșcolarul.

DIM R.

SREN SIKJAER este profesor la Institutul de fizică din cadrul Școlii de înalte studii pedagogice din Copenhaga și președinte al „Grupului internațional de cercetări cu privire la învățămîntul fizicii (G.I.R.E.P.), autor al unor lucrări de specialitate și de pedagogie a fizicii.

La solicitarea „Tribunei școlii” prof. Sikjaer răspunde citorva întrebări privind activitatea G.I.R.E.P.-ului, precum și predarea fizicii în școli.

— Care sînt după părerea D-voastră, cele mai actuale probleme ale învățămîntului fizicii la nivelul școlii medii?

— Integrarea fizicii moderne în programele școlare, astfel încît ea să poată clarifica și problemele fizicii clasice este, cred, cea mai actuală problemă a învățămîntului fizicii la nivel secundar. Elevii trebuie ajutați să înțeleagă că „perioada mecanică” s-a încheiat definitiv, chiar dacă lor li se mai prezintă, în unele cazuri, modelele mecanicii.

Obiectivul central este de a-i determina pe tinerii din liceu să gîndească cu conceptele fizicii moderne și ca ei să facă aceasta în mod conștient. Baza trebuie să fie familiarizarea lor cu procedeele științifice, cu interacțiunea dintre teorie și experiență, să fie capabili să vadă realitățile condensate în formule matematice. Este importantă, în această direcție, realizarea unei analize conceptuale profunde, precum și construirea unui sistem conceptual care să corespundă atât din punct de vedere pedagogic, cît și al fizicii. Învățămîntul experimental trebuie să profite de rezultatele tehnicii moderne, căci astfel procedeele pot fi adesea mult simplificate.

— După cite știm, G.I.R.E.P. — al cărui președinte sînteți — are drept obiectiv tocmai determinarea căilor prin care învățămîntul fizicii poate fi situat la nivelul cerințelor contemporaneității. Care sînt cele mai semnificative aspecte ale activității G.I.R.E.P. în această direcție?

— Organizație relativ tînră — a fost înființată la 15 martie 1966 — G.I.R.E.P. a organizat pînă în prezent un colloqui internațional, la Lausanne, 1967, sub președinția prof. dr. Willy Knecht, fondatorul și primul președinte al acestei organizații. Colocviul a avut ca temă „Reforma și coordonarea învățămîntului matematicii și al fizicii” și a prilejuit dezbateri profunde pe baza cărora au fost formulate recomandări privind învățămîntul matematicilor, învățămîntul fizicii și coordonarea învățămîntului matematicii cu cel al fizicii.

Cea de a doua reuniune a avut loc la Malvern College (Marea Britanie), în 1968, sub președinția dr. John Lewis, vicepreședinte al G.I.R.E.P. Participanții au luat cunoștință cu această ocazie de „proiectul Nuffield”, iar discuțiile au fost centrate în jurul studiului teoriei relativității în școli.

Următoarea reuniune internațională cu tema „Studiul energiei la nivel elementar și studiul teoriei relativității și a mecanicii cuantice în școala medie”, a avut loc la Copenhaga în 1969. Conceptele fundamentale, cum ar fi de exemplu „căldura” au fost analizate profund, problemele studierii energiei în școli au fost discutate atît sub aspectul fizicii, cît și al pedagogiei și au fost prezentate o serie de aparate noi. În ceea ce privește studiul teoriei relativității restrînse s-a ajuns la concluzia că astăzi este posibil să se ofere, la nivelul învățămîntului

secundar, cunoștințe corespunzătoare cu privire la aspectele esențiale ale problemei. În același timp s-a considerat că nu s-a găsit încă o formă satisfăcătoare pentru o tratare mai aprofundată a mecanicii cuantice în școli.

Următoarea reuniune va avea loc la Kiel (R.F. a Germaniei) sub președinția dr. Karl Hecht.

G.I.R.E.P. dorește să-și extindă activitatea, prin editarea unui „Newsletter” și prin organizarea unor cercuri de studii naționale și internaționale, în cadrul cărora am fi deosebit de bucușori să realizăm o colaborare mai strînsă cu fizicienii didacticieni din România.

— Cum concepeți pregătirea și perfecționarea continuă a profesorilor de fizică?

— Dezvoltarea rapidă a fizicii face necesară — astăzi mai mult ca oricînd — instruirea continuă a profesorilor de fizică. O soluție ar putea fi crearea unor posturi de consilieri pentru fizică, specialiști cu o înaltă calificare în domeniul pedagogiei și al fizicii orientați în mod continuu prin lectură și prin contacte personale către modul cum evoluează cele mai importante probleme ale învățămîntului fizicii. Consilierii ar trebui să predea un anumit număr de ore pentru a păstra astfel contactul cu școala, dar cea mai mare parte a timpului lor ar trebui să fie dedicată studiilor și instruirii colegilor dintr-o anumită regiune.

O idee valoroasă este și organizarea unor instituturi permanente de perfecționare, încadrate cu profesori avînd o înaltă calificare de specialitate și pedagogică. În Danemarca, Școala de înalte studii pedagogice include un nou institut de fizică, avînd, printre altele, un laborator pentru cercetări de pedagogie a fizicii, în care se desfășoară atît cursuri scurte cît și cursuri de fizică și pedagogie foarte avansate, avînd durata de trei ani, prin care se asigură și calificarea consilierilor.

Interviu realizat de TIBERIU TRUTZER

MAREA BRITANIE

Sindicatul luptă pentru democratizarea învățămîntului

Cea mai mare uniune sindicală a cadrelor didactice din Marea Britanie — „Național Union of Teachers” — luptă de ani de zile pentru democratizarea sistemului de învățămînt în vigoare. Alcătuit din două forme principale așa-numite „secondary grammar school” și „secondary modern school” — sistemul existent privilegiază pe copiii păturilor avute și dezavantajează pe ceilalți copii.

Statisticile arată că, în aceste condiții, 3/4 din tinerii englezi își întreprind studiile la vîrsta de 15 ani. Diferențele criteriilor de selecționare nu permit unui procent de 97% din populația Angliei să obțină o diplomă universitară.

Sub presiunea luptei maselor populare și a corpului didactic de-

S. U. A.

Riposta cadrelor didactice din Auckland

După cum relatează ziarul american „People's World”, Federația învățătorilor din Auckland, statul California, susținută de populația orașului, a organizat recent o amplă demonstrație la care au participat sute de cadre didactice și alături de ele mii de școlari și de părinți. Demonstrații protestau împotriva hotărîrii autorităților locale de a reduce alocările destinate învățămîntului, ceea ce implica concedierea a 153 de cadre didactice.

Lozincile participanților la acțiunea de protest ca și declarațiile pe care le-au făcut presei arată că orașul Au-

kland resimte o lipsă acută de cadre didactice, îndeosebi în școlile frecventate de copii de origine mexicană. Datorită penuriei de învățători, clasele sînt supraaglomerate și cursurile nu se pot desfășura în condiții optime. O reducere a personalului didactic ar agrava și mai mult situația.

Totodată conducătorii demonstrației au declarat că lupta va continua și după terminarea vacanței, membrii corpului didactic din Auckland fiind hotărîți să nu admită deschiderea noului an de învățămînt dacă decizia de limitare a fondurilor școlare nu va fi anulată.